

Årsberättelse 2021

SIGNE & ANE
GYLLENBERGS
STIFTELSE

Layout
Agency Leroy

Bilder
Katja Hagelstam
Niclas Mäkelä
Siiri Oinonen
Tomi Parkkonen
Gabriella Tjeder-Kajander

Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse

Tryckeri
Pollie

2	Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse
5	Konstmuseet Villa Gyllenberg
6	VD:s hälsning
10	En stipendiats berättelse: Mirjam Kalland
14	Apurahansaajan tarina: Mirjam Kalland
18	Kunskapens ansikten: Pekka Luohiala
22	Tiedon kasvot: Pekka Luohiala
28	Det förnyade Villa Gyllenberg
34	Uudistettu Villa Gyllenberg
36	Individ och andlighet
38	Yksilö ja henkisyys
42	Styrelse
44	Personal
46	Verksamhetsberättelse
58	Bokslut
69	Revisionsberättelse
73	Beviljade stipendier 2020–2021

2 Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse

Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse är en av Finlands ledande bidragsgivare inom den psykosomatiska och antroposofiska medicinen och därtill anslutna naturvetenskapliga forskningen samt inom blodforskningens område.

Konstmuseet Villa Gyllenberg

Konstmuseet Villa Gyllenberg är ett av de främsta privata museerna i Finland. Det ägs av Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse och befinner sig i donatorernas forna hem på Granö i västra Helsingfors.

6 VD:s hälsning

Jannica Fagerholm, VD

Våra förhoppningar var givetvis de motsatta, men trots det blev 2021 det andra året då coronaviruspandemin påverkade vårt liv och vår vardag på många sätt. På Gyllenbergs stiftelse var det i många hänseenden frågan om en balansgång mellan en mera normal tillvaro och en tillvaro präglad av pandemin.

Mest påtagligt blev detta för oss i och med det stora byggnadsprojektet på Villa Gyllenberg som pågick hela året. Via våra entreprenörers arbete hade vi full aktivitet på gång i museifastigheten hela tiden. Därmed krävde det också att vår personal ständigt var tillgänglig för att delta i arbetet och vara med

om att på plats fatta alla de hundratals beslut som ett projekt av denna omfattning kräver. Trots på många sätt besvärliga förhållanden, förorsakade av både epidemin, och resursamt materialbrist i byggnadsbranschen, lyckades vi genomföra projektet inom utsatt tid. Tillbyggnaden och grundrenoveringen av Villa Gyllenberg stod färdig i slutet av november och i december kunde vi inleda återflytten av vår värdefulla samling till skinande eleganta utrymmen. Ett extra glädjemoment var att projektet också genomfördes inom budgeten.

När vi öppnade Villa Gyllenberg för våra besökare i februari 2022 fick vi också den bekräftelse vi väntat på: Våra kunder är tillbaka i talrika skaror och feedbacken har varit odelat positiv både från besökarna och medierna.

Jag vill än en gång här passa på att tacka alla dem som deltog i vårt stora projekt och speciellt nämna de insatser vår egen personal gjorde. Omfattningen av vad vi gett oss in på var nog något större än vi räknat med. Men också slutresultatet överträffade våra förväntningar på många sätt. Tillbyggnaden och renoveringen blev verkligen en lyckad helhet. Ett stort tack för detta går till alla dem hos oss som med själ och hjärta gick in i projektet och alla dess detaljer.

På stipendiesidan var 2021 ett mellanår, då nästa stipendieutdelning infaller 2022. Därmed hade vi resurser att satsa på att ytterligare förbättra vår kommunikation med både stipendiater och allmänheten. Som ett resultat av ett omfattande arbete, uppdaterades våra hemsidor helt. Slutresultatet är i vårt tycke tilltalande och harmoniskt. Vi tror att vi lyckas förmedla essensen i vårt syfte; att bidra till en tillvaro där det världsliga kombineras med det andliga. Därtill har vi försökt underlätta det för såväl stipendiater som museibesökare att snabbt hitta rele-

vant information. Detta stöddes av satsningen på att via bloggar förmedla information om stipendiaternas forskning och arbete. Vi vill förklara för såväl allmänheten som potentiella sökande vilken typ av forskning vi kan understöda.

Ekonomiskt blev 2021 ett mycket starkt år för stiftelsen, då avkastningen på speciellt aktieportföljen var rekordhög. Detta var givetvis glädjande, då satsningarna på verksamheten samtidigt var omfattande och de verkningarna sträcker sig över ett stort antal år. Vi jobbar ju inte med en årlig planeringscykel, utan försöker garantera stabila verksamhetsförutsättningar under ett stort antal år framöver. Samtidigt ger en stark ekonomi också rörelseutrymme och möjligheter till flexibilitet.

Gyllenbergs stiftelse vill också försöka hjälpa till i den mänskliga katastrof som Rysslands invasionskrig förorsakat miljontals ukrainare. Vi har därmed snabbt beslutat oss för att bidra till hjälp i den nöd som uppstått.

Kriget, dess orsaker och dess konsekvenser ger oss orsak att vara djupt tacksamma för att vi i Finland får leva i en värld där frihet, fri företagsamhet och fri medborgarverksamhet har skapat förutsättningar för framgång på många plan. Det är dessa friheter som möjliggjort också vår stiftelses tillkomst och den verksamhet som vi idag utövar.

En stipendiats berättelse

10

Mirjam Kalland

Professor i småbarnspedagogik, Helsingfors universitet
Docent i familjeforskning och socialt arbete, HU
Docent i musikpedagogik, Sibelius-Akademien
Barnpsykoterapeut

Kropp och sinne

11

Stiftelsens kontinuerliga projektanslag har möjliggjort en unik och långsiktig forskning om mentaliseringens betydelse för föräldraskap och för barnets utveckling. Forskningsprojektet Families First har nu samlat en mångvetenskaplig forskargrupp med forskare från medicin, samhällsvetenskaper, psykologi, pedagogik och hälsovetenskaper.

Forskningen, som till en början huvudsakligen fokuserade på normativa nyblivna föräldrar, har nu utvidgats till att gälla också olika riskgrupper. Våren 2021 startade uppföljningen av de cirka 400 föräldrar som gett sitt samtycke till att vi kontakter dem på nytt. Forskningsprojektet om föräldraskap och mentalisering har också fått internationellt genomslag, eftersom jag har blivit inbjuden att vara gästgärdare redaktör för journalen *Frontiers in Psychology* på temat "Parental Mentalizing: New Frontiers" tillsammans med biträdande professor Helena

Rutherford vid Yale Child Study Center, och docent Marjukka Pajulo från Turun yliopisto.

Men vad är mentalisering, och varför är mentalisering värt att forska i? Kort beskrivet handlar mentalisering om en genuint mänsklig förmåga att reflektera över sin egen och andras mentala verklighet. När det gäller föräldraskap handlar det om en kapacitet att vara intresserad av barnets tankar, känslor och motiv bakom handlingar och beteende. Om ett litet barn biter, kan en snabb tolkning vara att barnet är aggressivt. Via mentalisering kan man utforska barnets mentala verklighet och tänka att barnet kanske blev så fyllt av olika känslor att hen inte hittade andra former för att uttrycka sig. Då kan man på en lugnt och empatiskt sätt vägleda barnet genom att vara fast och bestämd, men samtidigt lugn och trygg, och visa på alternativa metoder för att uttrycka känslan. Föräldramentalisering har därför en stor betydelse för barnets möjligheter

att utveckla självreglering. I mentaliseringsbegreppet ingår kapaciteten att hålla flera perspektiv levande samtidigt, och att hantera osäkerhet utan att kräva snabba lösningar, något som inom mentaliseringsteori kallas ”not-knowing-stance”.

I vår forskning har vi gjort iakttagelser gällande hur mentalisering och därmed förknippad reflektiv funktion i interaktionen utvecklas i föräldraskapet. Interventionsforskningen visar att föräldrar i riskzonen (t.ex. depressiva föräldrar) har en lägre mentaliseringsförmåga än andra föräldrar, men också att det går att stärka förmågan till mentalisering, och därmed också att påverka positivt föräldra-barn interaktionen (Salo et al 2019). Däremot är det svårare att påvisa effekter av preventiva åtgärder i normativa populationer. De mammor som deltagit i mentaliseringsbaserade föräldragrupper visade sig ha högre mentaliseringsförmåga då barnet var två år än någon annan grupp av mammor (Kalland 2019), men skillnaderna var små. Föräldrarna själva upplever sig ha fått stöd för föräldraskapet, och särskilt papporna beskriver att de mentaliseringsbaserade föräldragrupperna hjälpte dem att bättre förstå sina små barn (Sourander et al 2021).

Vår forskning visar också att mentaliseringsförmåga har samband med föräldrastress och med barns socioemotionella utveckling. Inom forskningsprojektet har utvecklats två nya frågeformulär, ett gällande egna barn- domserfarenheter som utvecklades i samarbete med forskare på Yale Child Study Center under min tid som Fulbright-stipendiat, och ett som gäller mentalisering inom parförhållandet. Forskningen om mentaliseringens betydelse för föräldraskapet fortgår, och har också genererat nya forskningsprojekt inom småbarnspedagogiken.

Min forskarkarriär har varit okonventionell, med perioder av arbete utanför akademiska sammanhang. Man kan kanske utrycka saken så att jag varit intresserad inte bara av att utforska världen, utan också av att förändra den. Därför har mina vägar varit oupptrampade, och att det alls funnits en stig är något som jag kanske ser bäst då jag tittar bakåt. Nu tänker jag att det att man möter familjer och barn i olika situationer också ger drivkraft och ork att fortsätta att jobba för ett samhälle som stöder dem som har det svårt. Samtidigt var forskning något som jag inte ville släppa taget om. Men en sådan situation försvårar möjligheten att få forskningsfinansiering, och kan innebära brist på tid och fungerande forskningsinfrastruktur. Utan Gyllenbergs finansiering hade fortsatt forskning under tidvis pressade omständigheter inte varit möjligt. Nu har forskningsprojektet funnit sitt hem inom pedagogiska fakulteten vid Helsingfors universitet, och projektet har en dedikerad grupp av forskare och doktorander runt detta tema. Stiftelsens stöd har också burit genom tider då denna forskning mött svalt intresse – mentalisering är inte ett högljutt begrepp som erbjuder lätta lösningar, utan ett stillsamt begrepp som erkänner och respekterar icke-vetande och betydelsen av att lära sig hantera osäkerhet, samt förmågan att hålla olika perspektiv levande samtidigt.

Ett varmt och djupt känt tack till Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse på hela forskargruppens vägnar!

”Man kan kanske utrycka saken så att jag varit intresserad inte bara av att utforska världen, utan också av att förändra den.”

13

”*Ei liene väärin sanoa, että minua on kiinnostanut paitsi maailman tutkiminen myös sen muuttaminen.*”

Apurahansaajan tarina

14

Mirjam Kalland

Varhaiskasvatuksen professori, Helsingin yliopisto
Sosiaalityön ja perhetutkimuksen dosentti, HY
Musiikkikasvatuksen dosentti, Sibelius-Akatemia
Lastenpsykoterapeutti

Keho ja mieli

15

Gyllenbergin säätiön jatkuva hankerahoitus on mahdollistanut ainutlaatuisen ja pitkäaikaisen tutkimuksen mentalisaation merkityksestä vanhemmuudessa ja lapsen kehityksessä. Families First -tutkimushankkeen takana on monialainen ryhmä lääketieteen, yhteiskuntatieteiden, psykologian, kasvatustieteen ja terveystieteiden tutkijoita.

Alun perin pääasiassa normatiivisiin uusiin vanhempiin keskittynyt tutkimus on nyt laajentunut käsittämään myös erilaisia riskiryhmiä. Keväällä 2021 alkoi seurantavaihe, jossa otimme yhteyttä niihin noin 400 vanhempaan, jotka olivat antaneet siihen suostumuksensa.

Vanhemmuutta ja mentalisaatiota koskevalla tutkimushankkeella on ollut myös kansainvälistä vaikutusta: minut on kutsuttu Frontiers in Psychology -lehden vierailevaksi päätoimittajaksi teemanumeroon "Parental Mentalizing: New Frontiers" yhdessä do-

sentti Helena Rutherfordin (Yale Child Study Center) ja dosentti Marjukka Pajulon (Turun yliopisto) kanssa.

Mitä mentalisaatio on ja miksi sitä kannattaa tutkia? Lyhyesti määriteltynä mentalisaatio tarkoittaa aidosti inhimillistä kykyä reflektoida omaa ja muiden ihmisten henkistä, mentaalista todellisuutta. Vanhemmuudessa se tarkoittaa kykyä olla kiinnostunut lapsen tekojen ja käyttäytymisen taustalla vaikuttavista ajatuksista, tunteista ja motiiveista. Jos pieni lapsi puree, hätäinen tulkinta voi olla, että lapsi on aggressiivinen. Mentalisaation avulla voi kuitenkin tarkastella lapsen henkistä todellisuutta ja päätyä ajatukseen, että lapsen sisällä oli niin paljon erilaisia tunteita, ettei hän keksinyt muita tapoja ilmaista itseään. Mentalisaatio antaa siten mahdollisuuden tiukasti ja päättäväisesti mutta silti rauhallisesti, empaattisesti ja turvallisesti toimien tarjota lapselle vaihtoehtoisia tapoja ilmaista omaa tunnetta. Vanhempien men-

talisaatio voi siten vaikuttaa suuresti lapsen kykyyn kehittää itsensäätelyä. Mentalisaation käsitteeseen kuuluu kyky pitää mielessä useita eri näkökulmia samanaikaisesti ja käsitellä epävarmuutta ilman vaatimusta nopeista ratkaisuksista. Tätä kutsutaan mentalisaatio-teoriassa nimellä ”not-knowing-stance”.

Olemme hankkeessa tutkineet, miten vuorovaikutuksessa tapahtuva mentalisaatio ja siihen liittyvä reflektiivinen toiminta kehittyvät vanhemmuudessa. Interventio-tutkimukset osoittavat, että riskiryhmään kuuluvilla vanhemmilla (esim. masentuneilla vanhemmilla) on heikommat edellytykset mentalisointiin kuin muilla vanhemmilla. On kuitenkin myös havaittu, että mentalisointikykyä voidaan vahvistaa ja siten vaikuttaa myönteisesti vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutussuhteeseen (Salo ym. 2019). Ennaltaehkäisevien toimien vaikutusta normaaliväestöön on sitä vastoin vaikeampi osoittaa. Mentalisaatioon perustuviin vanhempainryhmiin osallistuneilla äideillä todettiin mentalisaatiotaitojen olevan muihin äiteihin verrattuna korkeimmillaan lapsen ollessa kaksivuotias (Kalland 2019); tosin erot olivat pieniä. Vanhemmat itse kokivat saaneensa tukea vanhemmuuteen. Erityisesti isät kertoivat mentalisaatioon perustuvien vanhempainryhmien auttaneen heitä ymmärtämään pieniä lapsiaan paremmin (Sourander ym. 2021). Tutkimuksemme osoittaa myös, että mentalisointitaidoilla on yhteys vanhempien stressiin ja lasten sosioemotionaaliseen kehitykseen. Tutkimuksemme kehitettiin kaksi uutta kyselylomaketta. Yhden aiheena ovat vastaajan omat lapsuudenkokemukset, ja se kehitettiin yhteistyössä Yalen Child Study Centerin tutkijoiden kanssa ollessani siellä Fulbright-tutkijana; toinen lomake koskee mentalisaatiota parisuhteessa. Tutkimus mentalisaation merkityksestä vanhemmuudessa jatkuu, ja se on synnyttänyt uusia tutkimushankkeita myös varhaiskasvatuksen alalla.

Urani tutkijana on ollut epätavallinen, ja olen sen kuluessa työskennellyt myös akateemisen maailman ulkopuolella. Ei lie väärin sanoa, että minua on kiinnostanut paitsi maailman tutkiminen myös sen muuttaminen. Siksi olen urallani kulkenut aiemmin kartoittamattomia polkuja, ja polun olemassaolon näen ylipäätään selvimmin katsoessani taaksepäin. Olen tullut vakuuttuneeksi, että erilaisissa tilanteissa olevien perheiden ja lasten tapaaminen antaa tarmoa jatkaa työskentelyä sellaisen yhteiskunnan puolesta, joka tukee vaikeuksissa olevia ihmisiä. Samalla en ole kuitenkaan halunnut luopua tutkijan työstä. Tällainen tilanne hankaloittaa tutkimusrahoituksen saamista, minkä johdosta tutkimus voi kärsiä ajan ja toimivan tutkimusinfrastruktuurin puutteesta. Tutkimuksen jatkaminen ajoittain vaikeissa olosuhteissa ei olisi ollut mahdollista ilman Gyllenbergin säätiön rahoitusta. Tutkimushanke on nyt saanut kodin Helsingin yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa, sillä on oma tutkijaryhmä ja aiheen parissa työskenteleviä jatko-opiskelijoita. Säätiön tuki on myös auttanut selviytymään kausista, jolloin tutkimus on herättänyt vain viileää kiinnostusta. Mentalisaatio ei ole räväkä käsite, joka tarjoaa helppoja ratkaisuja. Se on hiljainen käsite, joka tunnustaa ei-tietämisen olemassaolon ja kunnioittaa sitä. Se korostaa, miten tärkeää on oppia käsittelemään epävarmuutta ja hallitsemaan erilaisia näkökulmia samanaikaisesti.

Haluan esittää koko tutkimusryhmän puolesta lämpimät ja sydämelliset kiitokset Signe ja Ane Gyllenbergin säätiölle!

Kunskapens ansikten

Pekka Louhiala

Professor i medicinsk filosofi och etik vid Tammerfors universitet sedan februari 2020, specialistläkare i barnsjukdomar, medicine doktor och PhD (filosofi, University of Wales). Arkiater Risto Pelkonens pris 2021.

Medicinsk filosofi lär oss att uthärda osäkerhet

Artikeln ingår i Gyllenbergs stiftelses artikelserie, Kunskapens ansikten. Serien presenterar forskare och universitet som tilldelats en professur eller donation av stiftelsen.

”Inom medicinen måste man ibland fatta avgörande beslut under stor osäkerhet. Ibland vore det bra att kunna stanna upp och säga att vi helt enkelt inte vet tillräckligt”, anser Pekka Louhiala som är professor i medicinsk filosofi och etik vid Tammerfors universitet. Han är en av de forskare som har beviljats en professur av Gyllenbergs stiftelse.

Pekka Louhiala är både läkare och filosof. Filosof blev han av misstag, läkare skulle han till en början inte alls bli.

I och med att Louhialas morbror var läkare fick han i viss mån upp ögonen för yrket, men då biologistudierna i gymnasiet gick trögt, valde han matematik och databehandling när det var dags för universitetet. Efter ett år av studier slogs han av känslan att ingetdera ämnet skulle erbjuda en genuint intressant karriär.

”Jag beslutade mig för att följande år söka in till medicinska fakulteten, och insåg samtidigt att det här var mitt livs tillfälle. Jag kunde utnyttja året till att läsa vad som helst eftersom jag snart skulle byta bransch”, berättar Louhiala. “Vad som helst” blev filosofi som Louhiala snabbt fastnade för.

Att arbeta som läkare är att fatta beslut: Vilken diagnos patienten ska få och hur patienten ska behandlas. Filosofi går däremot ut på att ställa frågor. På Pekka Louhialas kurser i medicinsk filosofi vid Tammerfors universitet får studenterna reflektera kring medicinska frågor ur ett filosofiskt perspektiv.

”Det finns många frågor inom medicinen som inte avgörs inom vetenskapen själv. Under coronapandemin har frågan om osäker kunskap diskuterats en hel del i det offentliga. När är vi tillräckligt säkra på att någonting fungerar eller inte?”, funderar Louhiala.

Inom medicinsk forskning kan man till exempel också behöva bedöma om det finns tillräckligt starka belägg för en viss tes. Louhiala anser sin uppgift vara att sporra till reflektion kring vad bevis överhuvudtaget är och hur mycket som anses tillräckligt.

Många definitioner av begreppet bygger på ömsesidiga avtal. Ingenting hindrar alternativa lösningar, om tillräckligt starka skäl finns.

MER ÄN ETIK

Louhialas professorstitel består av två stora ord: filosofi och etik.

Professorn själv anser att ordens ordningsföljd har betydelse. I sin undervisning och forskning har han strävat efter att inkludera i synnerhet ett filosofiskt perspektiv.

”Det skrivs avsevärt mycket mer om etik inom medicinen och etik behandlas även mer och mer i läkarstudierna. Det är värdefullt att det ingår även annat än etik i den här professuren”, säger han.

Under de senaste åren har Louhiala forskat mycket kring den så kallade placeboeffekten. I vardagliga sammanhang uppfattas ordet som att patientens symtom förbättras trots att denne får placebo – dvs. ett preparat som inte borde ha någon effekt alls.

Louhiala framhäver att fokus på enbart läkemedlets effekt ger en alltför ensidig bild av placeboeffekten.

”Man borde tala om vårdrelationens effekt. Då skulle man skilja på det som sker i patientrelationen i tillägg till den farmakologiska effekten”, tillägger han.

Med andra ord: redan vårdrelationen till läkaren har ofta en äkta, positiv effekt i sig. Detta bör man enligt Louhiala inte underskatta genom att tala om ”bara placebo”.

Coronaepidemin ökade osäkerheten inom medicinen

Pekka Louhiala anser att medicinsk filosofi även bidrar till att utvärdera osäkerhet. I synnerhet under coronapandemin har det funnits ett stort behov för detta.

”Coronavirusläget som rådde våren 2020 skapade ett stort tryck på att göra något. Samtidigt saknade vi sådan kunskap som medicinen vanligtvis grundar sina beslut på. Avgöranden måste alltså tas under stor osäkerhet”, säger Louhiala.

När han drar sig till minnes pandemins början citerar han filosofen Bertrand Russells Västerlandets filosofi från 1945. I inledningen skrev Russell:

”Det kanske viktigaste filosofin i våra dagar fortfarande kan göra för dem som studerar den är att den lär ut hur man lever utan visshet, men ändå inte överlämnar sig till tvekans förlamning”

Louhiala anser att det särskilt under coronatiden gärna kunde ha funnits mer rum för osäkerhet i samhället.

”Det hade varit bra att oftare ha kunnat säga att vi helt enkelt inte vet”, säger han.

”Det skrivs avsevärt mycket mer om etik inom medicinen och etik behandlas även mer och mer i läkarstudierna. Det är värdefullt att det ingår även annat än etik i den här professuren”

21

”Etiikasta kirjoitetaan huomattavasti enemmän lääketieteessä ja sitä käsitellään myös lääke-riopinnoissa paljon. On arvokasta, että tässä professuurissa on muutakin kuin etiikkaa”

Tiedon kasvot

Pekka Luohiala

Lääketieteen filosofian ja etiikan professori Tampereen yliopistossa helmikuusta 2020. Koulutukseltaan lastentautien erikoislääkäri, lääketieteen tohtori ja PhD (filosofia, Walesin yliopisto). Arkkiatri Risto Pelkosen palkinto vuonna 2021.

Lääketieteen filosofia opettaa epävarmuuden sietämistä

Artikkeli on osa Gyllenbergin säätiön Tiedon kasvot -juttusarjaa. Sarjassa esitellään tutkijoita ja yliopistoja, joille säätiö on myöntänyt professuurin tai lahjoituksen.

23

”Lääketieteessä pitää välillä tehdä ratkaisevia päätöksiä suuren epävarmuuden vallitessa. Joskus olisi hyvä pysähtyä sanomaan, että emme yksinkertaisesti tiedä tarpeeksi”, sanoo Tampereen yliopiston lääketieteen filosofian ja etiikan professori Pekka Louhiala. Hän on yksi tutkijoista, joille Gyllenbergin säätiö on myöntänyt professuurin.

Pekka Louhiala on lääkäri ja filosofi. Filosofin hänestä tuli vahingossa, lääkäriä hänestä ei pitänyt tulla aluksi lainkaan.

Lääkärinä työskennellyt eno sai kyllä kiinnostumaan ammatista, mutta biologian opinnot takkusivat lukiossa. Siksi hän päätyi yliopistoon lukemaan matematiikkaa ja tietojenkäsittelyä. Vuoden opiskelun jälkeen iski tunne, ettei kummastakaan syntyisi oikeasti kiinnostavaa uraa.

”Päätin sitten, että hakisin vuoden päästä lääketieteelliseen. Samalla ymmärsin, että tässä

olisi elämäni tilaisuus. Voisin opiskella seuraavan vuoden ajan mitä vain, kun kuitenkin pian vaihtaisin alaa”, Louhiala sanoo. Se “mitä vain” oli sitten filosofiaa, johon Louhiala jäi koukkuun.

Lääkärinä työskenteleminen on päätöksien tekemistä: Millaisen diagnoosin potilas saa ja miten häntä hoidetaan. Filosofia taas on kysymysten kysymistä. Pekka Louhialan vetämällä lääketieteen filosofian kursseilla Tampereen yliopistossa pohditaankin erilaisia lääketieteen kysymyksiä filosofisesta näkökulmasta.

”On hyvin paljon lääketieteessä käsiteltäviä kysymyksiä, jotka eivät ratkea tieteen itsensä sisällä. Esimerkiksi koronapandemian aikana julkisuudessa on pohdittu paljon tiedon varmuutta. Milloin on riittävän varmaa, että jokin toimii tai ei toimi?”, Louhiala pohtii.

Lääketieteellisessä tutkimuksessa saatetaan punnita myös esimerkiksi sitä, onko jostakin asiasta olemassa riittävän vahvaa näyttöä. Louhiala ajattelee, että hänen tehtäväänsä on puolestaan herätellä pohtimaan, mitä näyttö ylipäänsä on ja mikä riittää näytöksi. Moni määritelmä perustuu yhteiselle sopimukselle. Mikään ei kai estä sopimasta joskus toisinkin, jos perusteet ovat vahvat.

MUUTAKIN KUIN ETIIKKAA

Louhialan professuurin nimessä esiintyy kaksi isoa sanaa: filosofia ja etiikka.

Professori itse ajattelee, että sanojen järjestyksellä on väliä. Hän on pyrkinyt tuomaan opetukseen ja tutkimukseen erityisesti filosofista näkökulmaa.

2 ”Etiikasta kirjoitetaan huomattavasti enemmän lääketieteessä ja sitä käsitellään myös lääkäriopinnoissa paljon. On arvokasta, että tässä professuurissa on muutakin kuin etiikka”, hän sanoo.

Viime vuosina Louhiala on tutkinut erityisesti niin kutsuttua plasebovaikutusta. Artikkeleissa sanalla voidaan viitata esimerkiksi potilaan oireiden kohenemiseen, vaikka hän saisi lumelääkettä – siis valmistetta, jolla ei pitäisi olla mitään vaikutusta.

Louhiala on pyrkinyt korostamaan, että pelkkä lääkeaineen vaikuttavuuteen paneutuminen antaa liian yksipuolisen kuvan plasebovaikutuksesta.

”Alalla pitäisi puhua hoitosuhdevaiikutuksesta. Silloin erotettaisiin se, mitä tapahtuu potilassuhteessa farmakologisen vaikutuksen lisäksi”, hän sanoo.

Toisin sanoen: jo hoitosuhteella lääkäriin on usein aito, positiivinen vaikutus itsessään.

Tätä ei pitäisi Louhialan mielestä vähätellä puhumalla ”vain plasebosta”.

Koronaepidemia lisäsi epävarmuutta lääketieteessä.

Pekka Louhiala ajattelee, että lääketieteen filosofia auttaa myös epävarmuuden sietämisessä. Erityisesti koronapandemian aikana sietokyvylle oli suuri tarve.

”Keväällä 2020 olimme koronaviruksen kanssa tilanteessa, jossa oli suuri paine tehdä jotakin. Samalla meiltä kuitenkin puuttui sellaista tietoa, jota lääketieteessä normaalisti käytetään päätöksenteon pohjalla. Ratkaisuja piti siis tehdä suuren epävarmuuden vallitessa”, Louhiala sanoo.

Pandemian alkua muistellessaan hän lainaa filosofi Bertrand Russellia, joka kirjoitti vuonna 1945 merkkiteoksensa Länsimaisen filosofian historia. Sen esipuheessa Russell kirjoitti:

”Kenties tärkeintä, mitä filosofia, meidän aikanamme, vielä voi tehdä niille, jotka sitä opiskelevat, on siinä, että se opettaa, miten on elettävä ilman varmuutta, mutta silti antautumatta epäroinnin lamaamaksi.”

Louhialan mielestä etenkin korona-aikana yhteiskunnassa olisi voinut olla enemmän tilaa epävarmuudelle.

”Olisi ollut hyvä voida sanoa useammin ääneen, että emme yksinkertaisesti tiedä”, hän sanoo.

VILLA
GYLLENBERG

Villa Gyllenbergs renoverings- och
konserveringsprojekt 2021

Det förnyade Villa Gyllenberg

28

Villa Gyllenberg var stängt hela året 2021 på grund av ett omfattande grundläggande renoverings- och tillbyggnadsprojekt. Under renoveringen uppdaterades fastighetens el- och VVS-teknik, museets säkerhetsanläggningar förnyades och personal- och lagerutrymmen förbättrades. Museicaféet och trädgården fick ett ansiktslyft och parkeringsplatsen och cykel-parkeringen utvidgades.

Den största och synligaste förändringen är tillbyggnaden, där entrén, museibutiken, garderoben och toaletterna nu finns. Hemmuseet och galleriet, som byggdes i slutet av 1970-talet, bevarade sitt ursprungliga utseende till högsta möjliga grad.

Projektets huvudarkitekt var Anna-Mari Gramatikova-Lindberg från Nomad arkitekthit och projektets huvudentreprenör var Rakennus Oy Antti J. Ahola.

Hela museisamlingen evakuerades undan renoveringen. Under året konserverades flera av samlingens föremål, möbler och konstverk av landets främsta konservatorer. Några av konserveringsprojekten var större satsningar, eller rent av kulturgärningar. Sjuttonhundratalsrokokobyråerna i hemmuseets salong och tambur återfick sin forna glans i Lassi Koivunens händer, och Olli Poijärvi gjorde ett enormt arbete med att konservera den stora och svårt skadade målningen *Fortuna* (okänd konstnär, cirka 1840-tal). Gardintyget till lilla salongens sidengardiner specialtillverkades i England enligt de gamla gardinerna och den bomanska soffgruppen i samma rum kläddes om med mohairtyg. Totalt anlätades sju olika konserveringsföretag.

Renoverings- och konserveringsprojektets helhetskostnad var ca 5 miljoner euro.

Siiri Oinonen

29

1.

2.

3a.

3b.

4.

30

1. Lilla salongens nya gardintyg specialtillverkades i England och den bomanska soffgruppen kläddes om med ett rosa mohairtyg.
2. Den nya aulan under arbete.
3. a & b) Tamburens rokokobyrå återfick sin forna glans genom en grundlig restaurering.
4. Målningen Fortuna var svårt skadad och hade varit på rulle i tiotals år. Målningens fina färger kom fram efter en omfattande konservering varefter verket ramades in.

1. Pikkusalongin verhoakangas valmistettiin erikoistilauksena Englannissa, ja Bomanin sohvaryhmä verhoiltiin uudestaan vaaleanpunaisella mohairkankaalla.
2. Uusi aula työn alla.
3. a & b) Eteisen rokokoolipasto palautui entiseen loistoonsa perusteellisen restauroinnin myötä.
4. Maalaus Fortuna oli pahasti vaurioitunut oltuaan rullalla kymmeniä vuosia. Perusteellisen konservointityön jälkeen maalauksen hienot värit tulivat esiin, minkä jälkeen teos kehystettiin.

32

33

1. Möte på bygget sommaren 2021.

2. Rivningsarbeten i slutet av 2020.

1. Työmaakokous kesällä 2021.

2. Purkutöitä loppuvuodesta 2020.

Villa Gyllenbergin peruskorjaus
ja konservointi 2021

Uudistettu Villa Gyllenberg

34

Villa Gyllenberg oli laajan peruskorjaus- ja laajennushankkeen vuoksi suljettuna koko vuoden 2021. Peruskorjauksessa rakennuksen sähkö- ja LVI-järjestelmät päivitettiin, museon turvajärjestelmät uusittiin ja sosiaali- ja varastotiloja parannettiin. Lisäksi museokahvilaa ja puutarhaa kohennettiin, ja pysäköintialuetta ja polkupyöräparkkia laajennettiin. Suurin ja näkyvin muutos on uusi laajennusosa, jossa sijaitsevat nyt museon sisäänkäynti, museokauppa, naulakko ja wc-tilat. 1938 valmistunut kotimuseo sekä 1970-luvun lopulla rakennettu galleria on säilytetty mahdollisimman tarkkaan alkuperäisessä asussaan.

Hankkeen pääsuunnittelija oli Anna-Mari Gramatikova-Lindberg Nomad Arkkitehdit Oy:stä ja pääurakoitsijana toimi Rakennus Oy Antti J. Ahola.

Ennen peruskorjausta koko museokokoelma siirrettiin muualle turvaan. Peruskorjauksen aikana useat maan johtavista konservaatto-

reista entisöivät lukuisia kokoelman esineitä, huonekaluja sekä taideteoksia. Osa konservoinneista oli merkittäviä panostuksia, joita voisi jopa kutsua kulttuuriteoiksi. Lassi Koivunen palautti salongissa ja eteisessä olevat 1700-luvun rokokoolipastot entiseen loistonsa, ja Olli Poijärvi teki valtavan työn vaurioituneen maalauksen *Fortuna* (tekijä tuntematon, noin 1840-luku). Pikkusalongin silkiverhojen kangas valmistettiin erikoistilauksesta Englannissa vanhan verho-kankaan mallin mukaan, ja samassa tilassa oleva Bomanin sohvaryhmä verhoiltiin uudelleen mohairkankaalla. Kaiken kaikkiaan konservointiin osallistui seitsemän eri alan yritystä.

Peruskorjaus- ja konservointihankkeen kokonaiskustannukset olivat noin viisi miljoonaa euroa.

Siiri Oinonen

Museicaféet fick ett ansiktslyft, bland annat en ny försäljningsdisk och bänkar vid fönstren.

Museokahviota päivitettiin mm. uudella myyntitiskillä, sekä ikkunoiden syvennyksiin teetetyillä penkeillä.

35

Gyllenbergs samling på
Thielska Galleriet 19.6–26.9.2021

Individ och andlighet

36 Från Albert Edelfelt till Helene Schjerfbeck

Under 2021 genomgick Villa Gyllenberg en omfattande grundrenovering och museiverksamheten var således på paus. Redan några år innan renoveringen väcktes tanken om att visa upp en del av samlingen någonstans under den drygt ett år långa tiden museet var stängt.

Hösten 2019 inleddes förhandlingar med Thielska Galleriet i Stockholm och ett samarbete inleddes. Parallellerna mellan Villa Gyllenberg och Thielska Galleriet är flera: både Ane Gyllenberg (1891–1977) och Ernest Thiel (1859–1947) var konstsamlande bankirer som önskat att deras hem och konstsamling skulle visas för allmänheten. Båda museerna befinner sig även på natursköna områden i utkanten av en huvudstad.

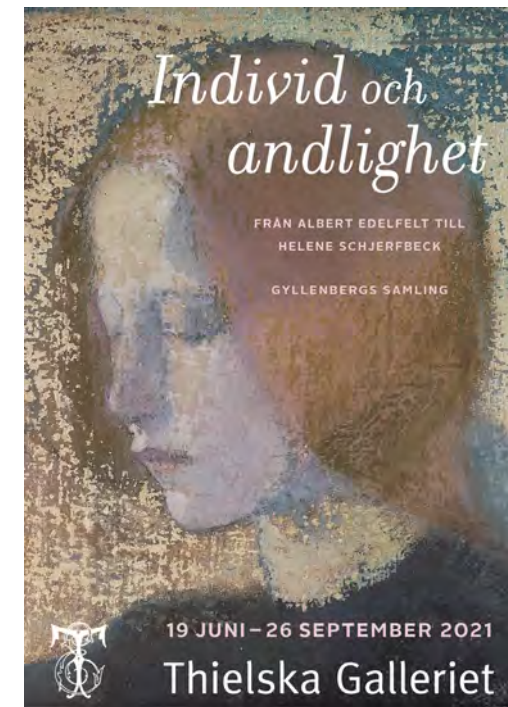
Under andra världskriget visades ett hundra- WW2tal verk ur den gyllenbergska samlingen i Gösta Stenmans konstsalong i Stockholm, men sen dess hade inte samlingen visats för den svenska publiken. Renoveringen skapade ett unikt momentum att uppvisa verk som vanligen aldrig lånas ut när museet är öppet. Utställningen fokuserade på de mest kända finländska konstnärerna i samlingen och totalt åkte 52 verk iväg till Stockholm. Några av samlingens mest centrala verk – som Akseli Gallen-Kallelas *Ad Astra*, Albert Edelfelts *Bellman spelande luta för Gustav III* och *Gustaf Mauritz Armfelt på Haga* och Helene Schjerfbeck's *Lövhyddohögtiden* – reste i väg till Stockholm i början av juni 2021. På grund av covid-19-pandemin ordnades ingen vernissage.

Thielska Galleriets utrymmen för specialutställningar består av fem rum. Varje rum blev till en egen helhet med fokus antingen på en konstnär eller på ett tema. Tre av rummen (det första, tredje och femte) presenterade verk av Albert Edelfelt, Akseli Gallen-Kallela och Helene Schjerfbeck. Det andra rummet presenterade Fanny Churbergs, Werner Holmbergs och Eero Järnefelts landskapsmålningar från 1800-talet. Det fjärde rummet visade modernistiska målningar av Tyko Sallinen, Jalmari Ruokokoski, Magnus Enckell, Ellen Thesleff och Sigrid Schauman. I korridoren utanför utställningssalarna visades fotografier på Villa Gyllenberg samt Signe och Ane Gyllenberg.

I samband med utställningen utgavs en utställningspublikation med förord av Thielska Galleriets museichef Åsa Cavalli-Björkman, en text om utställningen av Villa Gyllenbergs t.f. intendent Siiri Oinonen och en text om Gösta Stenman och hans inverkan på samlingen, skriven av FD Camilla Hjelm. Utställningen besöktes av sammanlagt 12 266 personer, vilket är ett fint besökarantal med både Thielska Galleriets och Villa Gyllenbergs mått mätt. Utställningen uppmärksammades även av drottning Silvia, som såg utställningen tillsammans med sina vänner.

Vi vill tacka alla på Thielska Galleriet för ett fint samarbetsprojekt!

Siiri Oinonen

37

Gyllenbergin kokoelma Thielska
Gallerietissa 19.6.–26.9.2021

Yksilö ja henkisyys

38 Albert Edelfeltistä Helene Schjerfbeckiin

Vuonna 2021 Villa Gyllenbergissä tehtiin laaja peruskorjaus, jonka aikana museotoiminta oli tauolla. Jo muutama vuosi ennen projektin alkua heräsi ajatus, että yli vuoden kestävä remontin aikana kokoelmaa esiteltäisiin jossain toisessa museossa.

Syksyllä 2019 käytyjen neuvottelujen jälkeen päätettiin ryhtyä yhteistyöhön tukholmalaisen Thielska Gallerietin kanssa. Villa Gyllenbergillä ja Thielska Gallerietilla on useita yhtymäkohtia: Ane Gyllenberg (1891–1977) ja Ernest Thiel (1859–1947) olivat molemmat pankkiireita ja taiteen keräilijöitä, ja molemmat myös halusivat tuoda kotinsa ja taidekokoelmansa yleisön nähtäville. Lisäksi molemmat museot sijaitsevat luonnonkauniilla alueella pääkaupungin laitamilla. Gyllenbergin kokoelmaa on esitelty ruot-

salaiselle yleisölle viimeksi toisen maailmansodan aikana, jolloin noin sata teosta oli esillä Gösta Stenmanin taidesalongissa Tukholmassa. Peruskorjaus tarjosi ainutlaatuisen tilaisuuden esitellä teoksia, joita ei museon ollessa toiminnassa yleensä lainata muualle.

Tukholman näyttelyyn valittiin mukaan 52 teosta, joissa painottuivat kokoelman tunnetuimmat suomalaistaiteilijat. Kokoelman keskeisiin kuuluvia teoksia, kuten Akseli Gallen-Kallelan *Ad Astra*, Albert Edelfeltin *Bellman soittaa luuttua Kustaa III:lle ja Kustaa Mauri Armfeltille Haagassa* sekä Helene Schjerfbeckin *Lehtimajajuhla* lähetettiin Tukholmaan vuoden 2021 kesäkuun alussa. Näyttelyavajaisia ei koronapandemian vuoksi voitu järjestää.

Thielska Galleriet
befinner sig på Block-
husudden på det
natursköna Djurgår-
den i Stockholm.

*Thielska Galleriet
sijaitsee Tukholmassa
luonnonkauniin Djur-
gårdenin Blockhus-
uddenilla.*

39

Thielska Gallerietissa on erityisnäyttelyille varattu viisi salia, joista jokaiseen rakennettiin oma, yhteen taiteilijaan tai teemaan keskittyvä kokonaisuus. Niistä kolme (ensimmäinen, kolmas ja viides sali) esittelivät Albert Edelfeltin, Akseli Gallen-Kallelan ja Helene Schjerfbeckin teoksia. Toisessa salissa oli esillä Fanny Churbergin, Werner Holmbergin ja Eero Järnefeltin maisemamaalauksia 1800-luvulta. Neljännessä salissa puolestaan oli esillä Tyko Sallisen, Jalmari Ruokokosken, Magnus Enckellin, Ellen Thesleffin ja Sigrid Schaumanin modernistisia teoksia. Näyttelytilojen ulkopuolella olevassa käytävässä oli esillä valokuvia Villa Gyllenbergistä sekä Signe ja Ane Gyllenbergistä.

Näyttelyn yhteydessä julkaistussa näyttelyjulkaisussa on Thielska Gallerietin johtajan Åsa Cavalli-Björkmanin esipuhe, Villa Gyllenbergin vt. intendentin Siiri Oinosen esitely itse näyttelystä sekä FT Camilla Hjelmin artikkeli Gösta Stenmanista ja hänen vaikutuksestaan Gyllenbergin kokoelmaan. Näyttelyssä kävi kaikkiaan 12 266 katsojaa, mikä on sekä Thielska Gallerietin että Villa Gyllenbergin mittapuulla mainio kävijämäärä. Näyttelykävijöiden joukossa oli myös kuningatar Silvia, joka tutustui siihen ystäviensä kanssa. Haluamme kiittää lämpimästi Thielska Gallerietia hienosta yhteistyöstä!

Siiri Oinonen

Styrelse

42

43

Ordförande

Professor Per-Henrik Groop

**Viceordförande
och skattemästare**

ED, DI Kaj Hedvall

Ordinarie ledamöter

FM Berndt Arell
MD Henrik Enckell
Vicehäradshövding Susanne
Homén-Lindberg
Docent Ruth Illman
FM Kai Kartio
Professor Mikael Knip
Professor Tom Pettersson
Docent Viveca Söderström-
Anttila
ED Hanna Westman

**MEDICINSKA
SAKKUNNIGNÄMNDEN**

Ordförande

Professor Per-Henrik Groop

MD Henrik Enckell
Professor Mikael Knip
Professor Tom Pettersson
Docent Viveca
Söderström-Anttila

MUSEINÄMNDEN

Ordförande

FM Berndt Arell

Professor Per-Henrik Groop
Docent Ruth Illman
FM Kai Kartio

FINANSRÅDET

Ordförande

ED, DI Kaj Hedvall

Professor Per-Henrik Groop
Vicehäradshövding Susanne
Homén-Lindberg
ED Hanna Westman

Övre raden från vänster

Tom Pettersson
Hanna Westman
Kai Kartio
Susanne Homén-Lindberg
Berndt Arell
Mikael Knip
Ruth Illman

Nedre raden från vänster

Per-Henrik Groop
Viveca Söderström-Anttila
Kaj Hedvall
Henrik Enckell

Personal

44

45

Verkställande direktör
Jannica Fagerholm

Ekonomiansvarig
Wilhelm Sjöberg

Stipendie- och kommunikationsansvarig
Antonia Laszlo

VILLA GYLLENBERG

Intendent (forskningsledig 1.7.2020–30.9.2021)
Lotta Nylund

Intendent 1.7.2020–30.9.2021, Publik- och programansvarig
Siiri Oinonen

Museimästare
Tuomas Laatikainen

Projektkoordinator
Gabriella Tjeder-Kajander

Projektanställd amanuens
Mikko Välimäki

Projektanställd forskningsassistent från 13.9.2021
Sofia Simelius

Från vänster Jannica Fagerholm, Tuomas Laatikainen, Antonia Laszlo, Lotta Nylund, Siiri Oinonen, Wilhelm Sjöberg, Sofia Simelius, Gabriella Tjeder-Kajander, Mikko Välimäki

Verksamhets- berättelse 2021

FÖRVERKLIGANDET AV SYFTET

Signe och Ane Gyllenbergs stiftelses ändamål är enligt stiftelsens stadgar att

understöda medicinsk och därtill ansluten naturvetenskaplig forskning, särskilt på området för hur det fysiska och människans fysiska funktioner påverkas av det andliga och själsliga samt på blodforskningens område,

och i andra hand

upprätthålla och förkovra en konstsamling, omfattande företrädesvis alster av inhemsk målarkonst och skulptur.

Stiftelsens ändamål förverkligas:

genom beviljande av stipendier eller forskningsunderstöd, bekostande av forskningsresor samt utgivande av medicinsk eller därtill ansluten naturvetenskaplig litteratur;

och

genom anskaffande av konstverk till en konstsamling, som öppethålles för allmänheten.

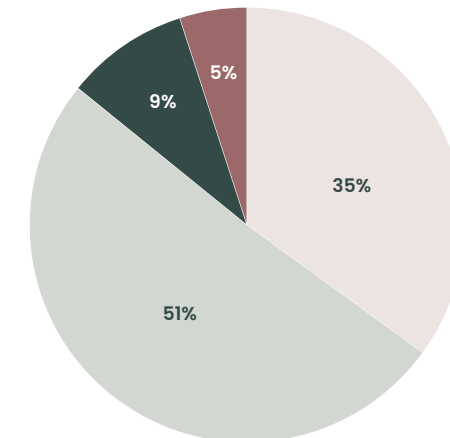
De medicinska understöden utdelas av styrelsen på basen av ansökningar eller i särskilda fall på basen av övriga beslut.

Museiverksamheten förverkligas genom att upprätthålla och utveckla konstmuseet Villa Gyllenberg samt genom att utöka konstsamlingen.

År 2021 använde stiftelsen 4 460 700,13 euro till att förverkliga syftena. Av detta belopp utgör 1 780 044 euro kostnader för tillbyggnaden och renoveringen på Villa Gyllenberg. Därtill aktiverades byggnadskostnader för 2 176 391,09.

KOSTNADER FÖR FÖRVERKLIGANDET AV STIFTELSENS SYFTEN 2021

4,5 m EUR

● Medicinsk understödsverksamhet ● Museiverksamhet
● Personalkostnader ● Övriga kostnader

47

Den ordinarie stipendieutdelningen för tvåårsperioden 2020–2021 uppgick till 2570 150 euro, vilket är en ökning med 4,6 % från perioden 2018–2019. På grund av coronaviruspandemins inverkan på forsknings- och utbildningsprojekt, var ett större antal stipendier än normalt olyfta vid periodens utgång. Beloppet på de olyfta stipendierna uppgick till 231 250 euro.

Museiverksamheten på Villa Gyllenberg höll ett uppehåll år 2021 då arbetena med tillbyggnaden och renoveringarna fortgick hela året. Projektet, vars totala kostnader åren 2019–2021 uppgick till ca 4,7 miljoner euro, kunde genomföras inom ramen för tidtabellen och budgeten.

Räkenskapsperiodens resultat uppgick till 4 667 436,10 euro.

Stiftelsen arbetar enligt anvisningen God förvaltning i stiftelser utgiven av föreningen Stiftelser och fonder rf. För ekonomiska åtgärder med närståendekretsen redogörs i denna verksamhetsberättelse och även i not 3.

DEN MEDICINSKA UNDERSTÖDSVERKSAMHETEN

Av det för åren 2020 och 2021 beviljade stipendiebeloppet om 2 570 150 euro belastade 1 285 075 euro årets resultat. Från allmänna fonden kostnadsfördes för forskning 698 500 euro. Från Steinerfonden kostnadsfördes för

forskning 334 250 euro och för fortbildning och projekt 252 325 euro.

Användningstiden för forskningsstipendierna 2020–2021 kunde vid behov förlängas med två år, varvid också utbetalningen kunde uppskjutas. På grund av coronaviruspandemin har också användningstiden för fortbildnings- och projektstipendier förlängts, till 30.9.2022. Av stipendier beviljade för perioden 2020–2021 stod 231 250 euro olyfta per 31.12.2021.

Ett forskningsstipendium från stipendieperioden 2018–2019 om totalt 28 000 euro återtog på grund av att forskningsplanerna inte kunde förverkligas. Tre fortbildnings- och projektstipendier från perioden 2020–2021, sammanlagt 2 700 euro, återtog på grund av att fortbildningen inte kunde förverkligas.

4 Stiftelsen fortsätter att stöda de finländska universiteten inom ramen för dessas medelinsamlingskampanjer. Styrelsen beslöt på sitt budgetmöte att reservera 200 000 euro för universitetsunderstöd, att utdelas år 2022. Därtill finansierade stiftelsen det andra året av en treårig professur vid Tammerfors universitet. Finansieringen uppgick till 90 000 euro.

På basen av forskningsarbete och dokumentation gjorda av styrelseledamot och medlemmen i den medicinska sakkunnig-nämnden Tom Pettersson, har medicinska sakkunnig-nämnden preciserat sin syn på begreppet «blodforskning», vilket omnämns i stiftelsens dokument Reglementet för den medicinska forskningen, från 1950. Nämnden kom till slutsatsen att klinisk hematologisk forskning, det vill säga klinisk forskning i blodsjukdomar, främst skall innefattas i begreppet blodforskning. Denna tolkning är också i enlighet med riktlinjerna i Reglementet för den medicinska forskningen.

Stipendiekoordinatörn Antonia Laszlo har träffat Antroposofisen Lääketieteen Yhdistys ledning för att diskutera hur den antroposofiska terapiutbildningen i Finland kunde utvecklas.

Processen för hanteringen av redovisningen av forskningsstipendier i det elektroniska stipendiehanteringssystemet Rimbart har bearbetats. Medicinska sakkunnig-nämnden granskar från och med år 2022 stipendie-redovisningarna digitalt i Rimbart-systemet. Inför stipendieutdelningen 2022–2023 har hemsidornas innehåll och instruktioner gällande ansökningar ytterligare utvecklats. Bloggtexter med ett antal stipendiater har presenterats i stiftelsens sociala medier.

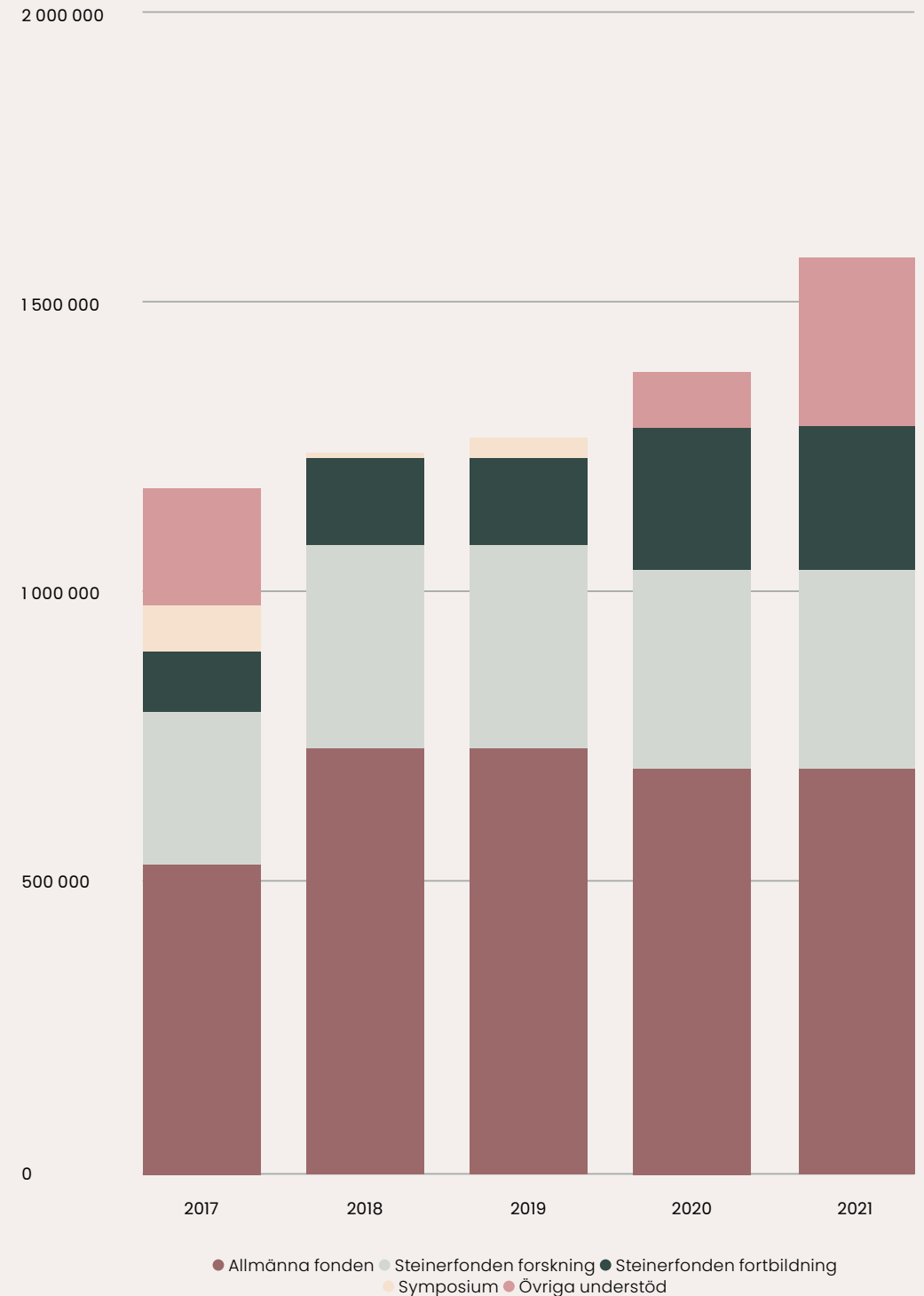
VILLA GYLLENBERGS RENOVERING OCH TILLBYGGNAD

Villa Gyllenberg var stängt hela 2021 på grund av det omfattande grundrenoverings- och tillbyggnadsprojektet. En del av delarna som byggts i början av 2000-talet revs och en ny del fogades till den ursprungliga villan och till galleriet som byggdes i slutet av 1970-talet. Den nya tillbyggnaden omfattar en ny huvudentré, en museibutik, ett stolför-råd, en infodisk samt garderob och toaletter för besökarna. I grundrenoveringen förbättrades museets personal- och lagerutrymmen och fastighetens el-, VVS- och säkerhetsanläggningar. Museicaféet fick ett ansiktslyft och i hemmuseets andra våning byggdes ett vitrinskåp för visning av föremål och konstverk. Det gamla filmrummet inreddes om till ett grönrums. Parkeringsplatsen utvidgades och en ny cykelparkering byggdes. Huvudarkitekt för tillbyggnaden var Anna-Mari Gramatikova-Lindberg på Nomad Arkkitehdit och huvudentreprenör Rakennus Oy Antti J. Ahola, med Bravida som el- och VVS-entreprenör och Turvakolmio som entreprenör för säkerhetsutrustningen.

Museets samlingar och lösöre evakuerades undan renoveringen och under året utfördes

MEDICINSK UNDERSTÖDSVERKSAMHET 2017–2021

EUR

omfattande konserveringsarbeten på samlingens föremål. Två 1700-talsbyråer konserverades av Ateljé Lassi Koivunen, en del övriga möbler av Osuuskunta Kollaasi, takkronorna av Timo Mustamäki, en del textilier av Tupulatäkki och föremål av Ad Astra Conservation. Olli Pöijärvi konserverade och restaurerade en stor målning från 1800-talet föreställande fru Fortuna målad efter Guido Reni. PrimaArt konserverade ett antal konstverk. Nya gardiner syddes till matsalen. I lilla salongen kläddes soffgruppen om och fönstrens gardintyg specialtillverkades i England enligt det gamla tygets mönster. Tillbyggnads- och renoveringsprojektets totala kostnader under åren 2019–2021 uppgår till 4 723 114,85 euro varav 2 105 266,76 euro har kostnadsförts och 2 617 878,09 euro har aktiverats.

MUSEIVERKSAMHETEN 2021

5 I mars publicerades stiftelsens konst- och föremålssamlingar på Finna.fi. Projektamanuens FM Mikko Välimäki hade hand om projektet. Under tiden 19.6–26.9.2021 visades 52 verk ur Signe och Ane Gyllenbergs stiftelsens samling på Thielska Galleriet i Stockholm i utställningen *Individ och andlighet. Från Albert Edelfelt till Helene Schjerfbeck. Gyllenbergs samling*. Villa Gyllenbergs t.f. intendent FM Siiri Oinonen var kurator för utställningen. En utställningspublikation med texter av Thielska Galleriets museichef Åsa Cavalli-Björkman, Siiri Oinonen samt Stockholms universitets intendent FD Camilla Hjelm gavs ut. Utställningen lockade 12 266 besökare och bland andra H.M. Drottning Silvia besökte utställningen. Stiftelsens fasta personal och delar av styrelsen besökte Stockholm och såg utställningen 23–24.9.2021.

I början av oktober återvände FM Lotta Nylund från sin forskningsledighet till positionen som intendent och FM Siiri Oinonen som vikarierat henne återgick till positionen som publik- och programansvarig. Under hösten blev det klart att en del av mu-

seets freelance-guider inte skulle återvända till Villa Gyllenberg efter renoveringen och därmed rekryterades inalles fyra nya guider i oktober–november.

Kommande utställningsprojekt kring Werner von Hausen förbereddes i samarbetet med utställningens kurator FD Laura Gutman. Fil.kand. Sofia Simelius arbetade fr.o.m. mitten av september som forskningsassistent med arkivutredning.

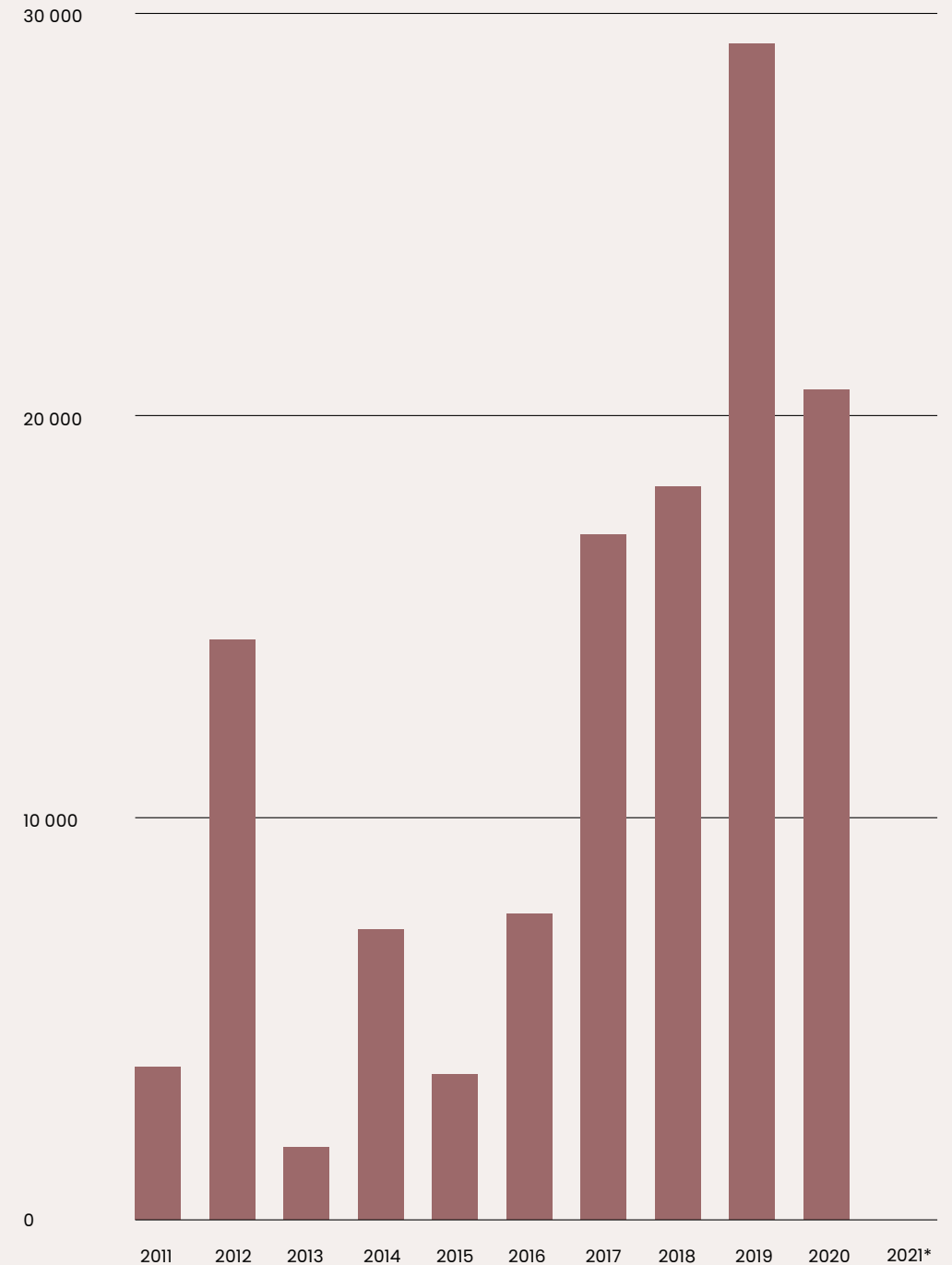
I början av december publicerades boken *Villa Gyllenberg – Ett hem på Granö* (finska: *Villa Gyllenberg – Koti Kuusisaarella*) i samarbete med förlaget Parvs. FM Lassi Patokorpi var bokens skribent, Lotta Nylund redaktör och Gabriella Tjeder-Kajander bildredaktör. Fotografierna till den rikligt illustrerade publikationen togs av Katja Hagelstam.

Samarbetet med andra museer och stiftelser fortsatte. Föreningen Finländska konststiftelsers årliga utställning arrangerades i samarbete med Kuopio konstmuseum under namnet *Bilden av en människa*. Utställningen öppnade 4.12.2021 och kuraterades av Kuopio konstmuseums intendent Marja Louni.

EKONOMI OCH PLACERINGAR

Enligt stiftelsens placeringspolitik präglas förvaltningen av stiftelsens placeringsförmögenhet, liksom hela stiftelsens verksamhet, av långsiktighet. Målet är att uppnå en god riskjusterad totalavkastning över konjunkturcyklerna. Avkastningen på placeringarna bör täcka kostnaderna för stiftelsens medicinska understödsverksamhet, museiverksamhetens kostnader samt kostnaderna för förvaltningen. Enligt stadgar kan stiftelsens medel även användas för konstinköp till Signe och Ane Gyllenbergs stiftelsens konstsamling. Målsättningen för placeringsverksamheten är också att trygga kapitalets värdebeständighet och på sikt öka medel tillgängliga för verksamheten. Åt-

MUSEETS BESÖKARANTAL 2011–2021

* Inga museibesökare år 2021 på grund av museets renovering.

gärdena år 2021 stödde förverkligandet av dessa målsättningar.

På sitt budgetmöte i december 2021 uppdaterade styrelsen stiftelsens placeringspolitik inför år 2022. I den uppdaterade placeringspolitiken reflekteras målet att minska på fastighetsinnehavet och öka exponeringen mot alternativa placeringstillgångar. Riktlinjerna för allokeringen i placeringsportföljen är från och med år 2022 aktieplaceringar 60–70 %, fastighetsplaceringar 15–25 %, alternativa placeringar 10–20 % och ränteplaceringar 0–10%. Dessa intervall är riktgivande och vid fluktuationer i marknader kan tillgångsslagens andel över- eller underskrida intervallgränserna. I den uppdaterade placeringspolitiken förbinder sig stiftelsen till en hållbar placeringsverksamhet. Detta innebär att, utöver analys av avkastningsförväntning och risk, inkluderas aspekter på hållbarhet i beredningen av placeringsbesluten och i beslutsfattandet. Förväntningen är att denna aspekt på sikt leder till en högre riskjusterad avkastning, då ansvarsfulla bolag över tiden kan utvecklas bättre än de som inte beaktar miljö-, sociala och bolagsstyrningsaspekter (ESG) i sin verksamhet.

År 2021 var den globala ekonomiska tillväxten god, trots att delar av realekonomin fortfarande kämpade med coronaviruspandemins inverkan på aktiviteten. Styrkan i ekonomin fick stöd av den starkt expansiva penningpolitik som centralbankerna fortsatte att idka. Förutom av de låga räntorna, understöddes hushållens konsumtion av en fortsatt stimulerande finanspolitik i en stor del av västvärlden.

År 2021 blev därmed ett utmärkt år på aktiemarknaderna. MSCI World Total Return aktieindexet steg år 2021 med 32,0 % mätt i euro (6,1 % år 2020). Den finländska aktiemarknaden (OMX Helsinki Cap Total Return) steg med 25,3 % (15,7 %). Ränteplaceringsgarnas totalavkastning var däremot svag.

Totalavkastningen (dividender, räntor, vinstandelar från fondplaceringar, försäljningsvinster/förluster och förändringar i marknadsvärden) på stiftelsens noterade värdepappersportfölj uppgick till 24,1 % år 2021 (10,6 % år 2020). Portföljens jämförelseindex avkastade likaså 24,1 %.

Enligt Statistikcentralens prisjämförelser på bostadsmarknaden i Finland, var prisutvecklingen i Helsingfors centrum fortsatt stark. Efterfrågan försköts dock något mot större bostäder medan merparten av stiftelsens bostadsbestånd utgörs av ettor och tvåor. Efterfrågan på hyresbostäder var dock något svagare än under de senaste åren, vilket märktes i längre tomma tider mellan hyresgästerna. Stiftelsens fastighetsinnehav avkastade totalt ca 2 %. I totalavkastningen ingår fastighetsnettot i resultaträkningen och förändringen på marknadsvärdena samt även den aktuella värderingen för aktierna i Bostads Ab Tölögatan 34. I värderingen för Tölögatan 34 återspeglas den rabatt som försäljningen av fastighetens aktier i januari 2022 medförde. Rabatten var på en nivå som kan anses normal för transaktioner med aktier i en hel fastighet. För försäljningen redogörs under punkten Viktiga händelser efter bokslutsperiodens slut.

Totalt uppgick stiftelsens placeringstillgångar 31.12.2021 till 187,3 miljoner euro (163,3 miljoner euro 31.12.2020), då noterade värdepapper värderats till marknadspris, fastighetsplaceringar till uppskattat marknadsvärde och onoterade aktier till anskaffningspris. De globala aktieplaceringarnas andel utgjorde vid årsskiftet 29 % av portföljen. Totalavkastningen på stiftelsens placeringsegendom uppgick till 16,9 % år 2021.

Stiftelsens dividend- och ränteintäkter, vinstandelar från placeringsfonder och övriga finansiella intäkter uppgick till totalt 3 104 977,57 euro år 2021 (3 099 808,16 euro år 2020). Dividendintäkterna från noterade aktier upp-

gick till 1 631 029,82 euro (1 744 524,48 euro). Nedgången berodde främst på omallokering av medel till fondplaceringar. Dividenderna från övriga aktier sjönk till 136 584,00 euro (199 116,00 euro). Minskningen berodde på att dividenden från Kelonia var lägre än året innan. Avkastningen i form av vinstandelar från placeringsfonder var 797 037,03 euro (805 555,33 euro). Ränteintäkterna uppgick till 508 194,36 euro (350 612,35 euro) och utgjordes av ränteintäkter från placeringslån bundna till private equity och private debt placeringar. Den absoluta ökningen i ränteintäkter beror på att en större del av portföljen allokerats till detta tillgångsslag.

Fastighetsplaceringarna, inkluderande de helägda fastigheterna och aktielokalerna, uppvisade ett resultat om 815 411,14 euro år 2021 (775 386,64 euro år 2020). Fastigheternas och aktielokalernas hyresintäkter var 1 707 556,48 euro (1 757 433,72 euro). I hyrorna gjordes avtalsenliga korrigeringar. För att underlätta situationen för de hyresgäster som idkar näringsverksamhet, beviljade stiftelsen smärre hyresnedsättningar för inkomstbortfall förorsakat av coronaviruspandemin. Ett antal bostäder på Tölögatan 34 stod under hösten tomma då invånarna valde att flytta efter att information om försäljningen av fastigheten delgetts dem. Kostnaderna för fastigheterna och aktielokalerna uppgick till 892 145,34 euro (982 047,08 euro). Inga fastighetsreparationer i placeringsfastigheterna har aktiverats år 2021 och inga fastighetsinnehav sålts. Aktierna till en bostad om 92 m² köptes under hösten, varefter stiftelsen vid årsskiftet ägde 100 % av aktierna i Bostadsaktiebolaget Tölögatan 34.

Stiftelsens enda dotterbolag är Bostadsaktiebolaget Tölögatan 34, i vilket stiftelsens ägarandel är 100 %. I enlighet med Stiftelselagens kap. 5 §4. mom. 2 har koncernbokslut inte upprättats. 31.12.2021 uppgick bolagets eget kapital till 497 977,02 euro och balansomslutning till 507 443,70 euro. Rä-

kenskapsperiodens vinst var 4 837,94 euro. Stiftelsens intäkter från bolaget är hyror och kostnaderna utgörs av bostadsvederlag och bostädernas reparationskostnader.

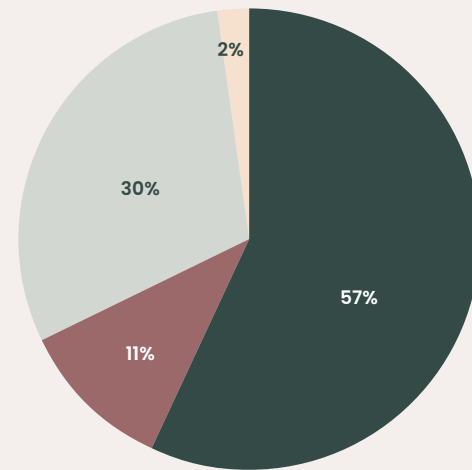
Värdepappersplaceringarnas värdeförändring och överföringen till respektive från värde regleringsfonden redovisas i stiftelsens resultaträkning. År 2021 var värdeförändringen 21 228 535,26 euro positiv (7 075 974,36 euro positiv år 2020) och värde regleringsfonden har skrivits upp med detta belopp. Värde regleringsfonden består av skillnaden mellan de i portföljen befintliga placeringarnas marknadsvärde och dessas anskaffningsutgift. Under bokslutsperioden 2020 utreddes de ursprungliga anskaffningsutgifterna för stiftelsens värdepappersinnehav. I resultaträkningen för år 2021 ingår realisationsvinster om 5 349 853,22 euro och realisationsförluster om 65 756,60 euro. Dessa utgörs av det resultat som uppstått då värdepapper sålts år 2021 och försäljningsvärdet jämförts med det ursprungliga anskaffningsvärdet baserat på utredningen 2020. Därmed återspeglar resultatet hela den värdeförändring som det sålda värdepappret genererat under sin tid i stiftelsens portfölj. Enligt de bokföringsprinciper som tillämpades fram till år 2020 utgjordes försäljningsvinster och förluster endast av skillnaden mellan försäljningsvärdet och marknadsvärdet vid föregående bokslutstidpunkt.

FÖRVALTNING

Stiftelsens styrelse hade följande sammansättning år 2021: Ordförande professor Per-Henrik Groop, viceordförande och skattmästare ekonomie doktor, diplomingenjör Kaj Hedvall, filosofie magister Berndt Arell, medicine doktor Henrik Enckell, vicehäradsövding Susanne Homén-Lindberg, docent Ruth Illman, filosofie magister Kai Kartio, professor Mikael Knip, professor Tom Pettersson, docent Viveca Söderström-Anttila och ekonomie doktor Hanna Westman.

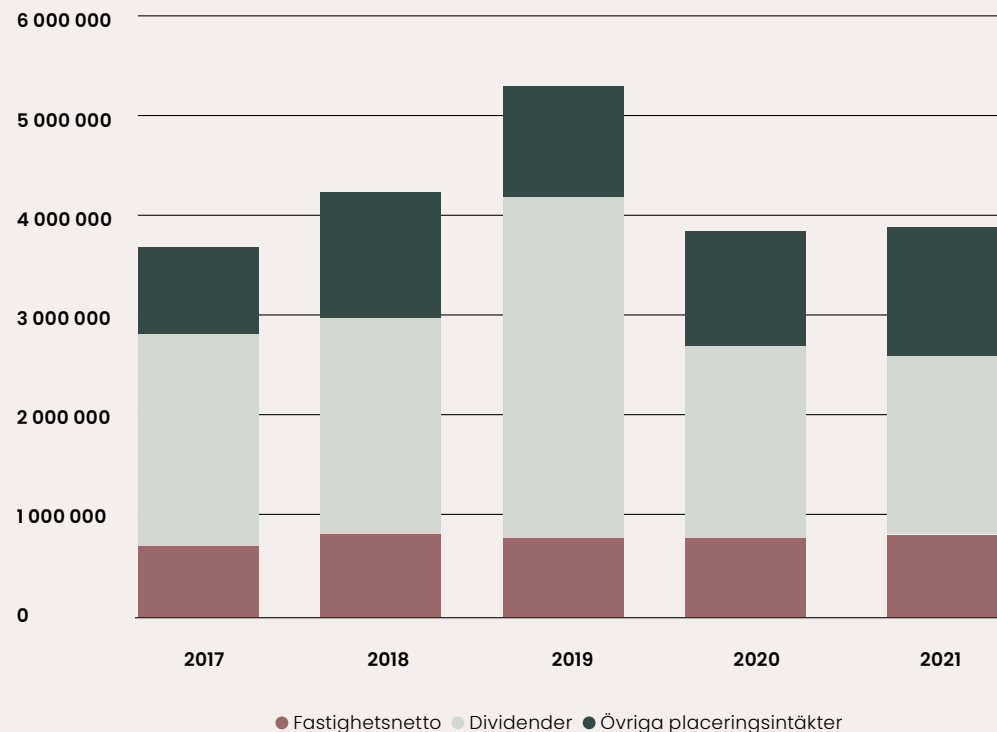
PLACERINGARNAS FÖRDELNING 31.12.2021

187,3 mEUR

● Aktieplaceringar ● Alternativa placeringar ● Fastighetsplaceringar ● Räntheplaceringar

PLACERINGARNAS DIREKTAVKASTNING 2017–2021

● Fastighetsnetto ● Dividender ● Övriga placeringsintäkter

Medicinska sakkunnigsnämnden har bestått av ledamöterna Groop, ordförande, Enckell, Knip, Pettersson och Söderström-Anttila. Museinämnden har bestått av ledamöterna Arell, ordförande, Groop, Illman och Kartio. Finansrådet har bestått av ledamöterna Hedvall, ordförande, Groop, Homén-Lindberg och Westman.

Stiftelsens VD fungerar som sekreterare för styrelsen och nämnderna. Stiftelsens stipendiekoordinator deltar som föredragande i den medicinska sakkunnigsnämndens möten och Villa Gyllenbergs intendent och program- och publikansvariga som föredraganden i museinämndens möten.

Medicinska sakkunnigsnämnden behandlar och gör förslag till beslut om stipendieutdelning samt behandlar övriga ärenden i anslutningen till den medicinska verksamheten. Museinämnden behandlar ärenden gällande museiverksamheten, gör förslag gällande reparationer och investeringar på Villa Gyllenberg samt nyanskaffning av konst. Finansrådet behandlar stiftelsens bokslut och budget samt fattar placeringsbeslut, inklusive beslut om köp och försäljning av enskilda aktielägenheter samt renoveringar i fastigheterna inom ramen för budgeten. Respektive nämnd agerar valberedning inom sitt verksamhetsområde. Styrelsen fastställer stiftelsens bokslut och budget, fattar beslut om styrelse- och nämndmedlemmar, fastställer stipendieutdelningen samt fattar beslut om köp eller försäljning av fastighet och konstverk. Under år 2021 hölls alla styrelsemöten och de flesta nämndmöten på distans pga coronaviruspandemins begränsningar. Finansrådet sammanträdde dock till ett fysiskt möte och museinämnden till ett hybridmöte.

Stiftelsens styrelse är vald för en treårsperiod om 1.1.2020–31.12.2022. Stiftelsens verkställande direktör har varit ekonomie magister Jannica Fagerholm. Merkonom Antonia

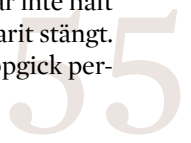
Laszlo har arbetat som stipendiekoordinator och informatör. Ekonomie magister Wilhelm Sjöberg har arbetat som ekonomiansvarig för stiftelsen. Inom museiverksamheten har filosofie magister Siiri Oinonen arbetat som intendent fram till 1.10.2021 då ordinarie intendent Lotta Nylund återvände från sin forskningsledighet, varvid Siiri Oinonen återgick till sitt ordinarie arbete som program- och kundansvarig. Ekonomie magister Gabriella Tjeder-Kajander har arbetat som projektkoordinator. Kanslipersonalen har delvis arbetat på distans för att minska de fysiska kontakterna och risken för smitta. Tuomas Laatikainen arbetar som museimästare/fastighetsskötare. Filosofie magister Mikko Välimäki var anställd som projektamanuens fram till 31.12.2021 och fil.kand. Sofia Simelius arbetade under hösten som deltidsanställd forskningsassistent. De timanställda guiderna har inte haft arbete för stiftelsen då museet varit stängt. Omräknat till heltidsanställda uppgick personalen till sju personer år 2021.

Förvaltningen av stiftelsens fastigheter sköts av Disponentbyrå Estlander. I uppdraget ingår tekniskt disponentskap, hyresförvaltning och bokföring. Fastighetsskötseln handhas av externa fastighetsskötsel företag. Stiftelsens löneförvaltning sköts av bokföringsbyrå S2. Revisor har varit Revisionsamfundet Ernst & Young Ab med CGR Bengt Nyholm som ansvarig revisor sedan år 2015. Revisionsamfundet erhöll 18 414,00 euro i arvode år 2021.

Under hösten 2021 konkurrensutsattes stiftelsens revisionsuppdrag. Tre offerter inkom. Styrelsen beslutade att till stiftelsens revisor för år 2022 utse Revisionsamfundet EY Ab med CGR Anders Svennas som ansvarig revisor.

EKONOMISKA ÅTGÄRDER MED NÄRSTÅENDEKRETSEN

Stipendier eller understöd har inte beviljats stiftelsens närkrets. Ledamöterna i stiftel-

sens styrelse har erhållit arvode för sitt arbete i respektive nämnd. Till stiftelsens styrelseledamöter och till VD har under året utbetalts totalt 277 168 euro i löner, arvoden och naturaförmåner, inkluderande VD:s bostadsförmån i en av stiftelsen ägd lägenhet. I likhet med stiftelsens personal har styrelsemedlemmarna fritt inträde till Villa Gyllenberg för att kunna bekanta sig med museets verksamhet.

RISKHANTERING

Stiftelsen förverkligar sitt syfte genom att dela ut stipendier för medicinsk forskning samt genom att upprätthålla konstmuseet Villa Gyllenberg. Medlen för detta erhåller stiftelsen från avkastningen på placerings-tillgångarna. Avkastningen utgörs främst av dividender, räntor, vinstandelar från fondplaceringar och intäkter från fastighetsplaceringarna. För stiftelsen är det därför av största vikt att säkerställa att denna avkastning är förhållandevis förutsägbar och uppvisar en stabil tillväxt. Avkastning är givetvis beroende av den allmänna ekonomiska utvecklingen, vilken stiftelsen inte kan påverka. Däremot eftersträvar stiftelsens styrelse, finansråd och VD att genom de principer som fastställts i placeringspolitiken säkerställa att avkastningen i förhållande till riskerna är god. Stiftelsen är en långsiktig placerare med en placeringsportfölj där aktiernas andel är betydande. En viss fluktuation i intäkterna kan därför förväntas och bör accepteras. Då stiftelsens egendom till övervägande del utgörs av aktierelaterade placeringar och fastighetsegendom, skapar det ett relativt gott skydd mot att placeringarnas realvärde inte skall drabbas vid eventuell inflation.

För fastighetsinnehavets del är de största riskerna förknippade med otillräckligt underhåll i fastigheterna vilket kan medföra akuta och oplanerade reparationer med avbrott i hyresintäkterna och oförutsedda kostnader som följd. Denna risk hanteras genom att

för varje fastighet uppgöra långsiktiga reparations- och saneringsplaner. Stiftelsens fastighetsinnehav består av bostadshus med främst mindre lägenheter på centrala lägen i Helsingfors, varför risken för att utrymmen står tomma bedöms som liten. Fastigheterna är försäkrade enligt fullvärdesprincipen. Med undantag för ett enskilda aktieinnehav är såväl värdepappers- som fastighetsinnehavet väl diversifierat vilket minskar risken för att en enskild placerings inverkan på avkastningen blir avgörande då det gäller möjligheterna att förverkliga syftet.

Verksamheten i konstmuseet Villa Gyllenberg bedrivs enligt gängse principer för riskhantering i konstmuseer av motsvarande slag. En facilitetsrapport har utarbetats för fastigheten. För museets verksamhet har därtill en separat säkerhetskartläggning och riskhanteringspolicy uppgjorts. Försäkringsvärden, brandsäkerhet, larmsystem och upphängningsteknik motsvarar dagens krav.

Stiftelsen arbetar med en liten organisation vilket givetvis leder till ett stort nyckelpersonsberoende. För att underlätta hanteringen av denna risk är dokumentering av beslut, arbetsuppgifter och processer en del av det dagliga arbetet såväl i stipendiehanteringen, i museiverksamheten som inom förvaltningen.

Coronapandemin gav orsak att se över de risker som är förknippade med smittspridning bland personal, förtroendevalda och kunder på Villa Gyllenberg. Risken hanterades genom distansarbete, möten på distans för förtroendevalda och förbättrad sanitet på kontoret och Villa Gyllenberg. Villa Gyllenberg var på grund av renoveringen stängt under år 2021, varvid kundkontakter inte uppstod.

Viktiga händelser efter bokslutsperiodens slut I början på februari 2022 öppnades dörrarna för publiken på det förnyade Villa Gyllenberg. Då var museet återställt i sin helhet

efter tillbyggnaden och renoveringen. Öppningen sammanföll med lättade restriktioner i samhället till följd av sjunkande smittosiffror i anslutning till coronaviruspandemin. Villa Gyllenbergs ansiktslyftning uppmärksammades stort i medierna och publiktillströmningen har överträffat alla förväntningar.

Stiftelsens styrelse fattade under hösten 2021 beslutet att sälja alla stiftelsens aktier i Bostadsaktiebolaget Tölögatan 34. Transaktionen genomfördes med hjälp av en extern rådgivare och slutfördes i januari 2022. Intresset för fastigheten var stort och ett högt antal bud emottogs. Köpare var PPFE Töölönkatu 34 Oy, som i Finland representeras av Premico Management Oy. Alla stiftelsens existerande hyresavtal har överförts till den nya ägaren.

UTSIKTER INFÖR ÅR 2022

Den geopolitiska krisen utgör ett mycket allvarligt hot mot vårt samhälle, den ekonomiska tillväxten och vår trygghet. En stor försiktighet i placeringsbesluten är därför befogad. De ekonomiska effekterna av coronaviruspandemin fortsätter däremot att avta under år 2022.

Medlen från försäljningen av Tölögatan 34 utgör en god likviditetsbuffert. Även om dividendintäkter och övriga placeringsintäkter förväntas hållas på en nivå som motsvarar år 2021, är utsikterna på längre sikt mycket osäkra. Fastighetsnettot sjunker kraftigt, då fasadrenoveringen i fastigheten Fenix kostandsförs år 2022.

För stipendieutdelningen 2022–2023 har ett högre utdelningsbelopp reserverats. Minskade pandemirelaterade begränsningar i samhället torde medföra att forsknings- och utbildningsprojekt är lättare att genomföra. Museiverksamheten återgår till normal omfattning efter renoveringen och pandemin. Vid behov tillämpas begränsningar i besökskarantal, för att säkerställa besökarnas och

personalens trygghet.

Bokslut

Resultaträkning

ORDINARIE VERKSAMHET	Not.	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Medicinsk understödsverksamhet	1.		
Stipendier		-1 285 075,00	-1 285 075,00
Övriga understöd		-290 000,00	-90 000,00
Återtagna stipendier		30 700,00	-
Symposiekostnader		-	-
		-1 544 375,00	-1 375 075,00
Museiverksamhet	2.		
Intäkter		1 649,76	190 543,72
Personalkostnader	3.	-221 516,20	-392 827,52
Avskrivning		-19 132,56	-20 099,52
Övriga kostnader		-2 022 731,05	-684 467,64
		-2 261 730,05	-906 850,96
Förvaltning			
Personalkostnader	3.	-417 554,19	-400 288,77
Avskrivning		-2 728,02	-3 410,03
Övriga kostnader		-203 612,87	-210 586,74
		-623 895,08	-614 285,54
Resultat av ordinarie verksamhet		-4 430 000,13	-2 896 211,50

PLACERINGSVERKSAMHET	Not.	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Intäkter			
Hyror	4.	1 707 556,48	1 757 433,72
Dividender	5.	1 767 613,82	1 943 640,48
Övriga finansiella intäkter		32 132,36	-
Övriga placeringsintäkter	5.	1 305 231,39	1 156 167,68
		4 812 534,05	4 857 241,88
Realisationsvinster	6.	5 349 853,22	159 504,70
		10 162 387,27	5 016 746,58
Kostnader			
Fastigheter	4.		
Avskrivningar		-148 048,54	-154 250,88
Övriga kostnader		-564 778,06	-672 255,70
Aktielägenheter		-179 318,74	-155 540,50
		-892 145,34	-982 047,08
Realisationsförluster	7.	-65 756,60	-1 292 745,29
Övriga finansiella kostnader		-57 629,49	-30 171,71
		-1 015 531,43	-2 304 964,08
Värdeförändring	8.	21 228 535,26	7 075 974,36
Överföring till(-)/från(+)värderegleringsfond		-21 228 535,26	-7 075 974,36
Resultat av placeringsverksamhet		9 146 855,83	2 711 782,49
SKATTER		-49 419,60	-36 211,11
Räkenskapsperiodens resultat		4 667 436,10	-220 640,12

Balansräkning

AKTIVA	Not.	31.12.2021	31.12.2020
BESTÅENDE AKTIVA			
Immateriella tillgångar		49 139,04	49 139,04
Materiella tillgångar			
Tomter	9,10.	689 570,85	689 570,85
Byggnader	9,10.	3 045 166,82	899 429,71
Aktier och andelar			
Konstverk	11.	5 199 634,01	5 199 634,01
Maskiner och inventarier	9.	27 153,82	18 521,93
		8 961 525,50	6 807 156,50
Placeringar			
Tomter	9,12.	93 948,48	93 948,48
Byggnader	9,12.	3 549 288,71	3 697 175,74
Fastighetsaktier	9.	3 936 707,56	3 273 707,56
Aktier och fondandelar	13.	129 403 036,00	105 577 703,35
		136 982 980,75	112 642 535,13
RÖRLIGA AKTIVA			
Kortfristiga fordringar			
Hysesfordringar		13 329,65	57 442,35
Övriga fordringar		122 354,02	59 990,24
		135 683,67	117 432,59
Förskottsbetalda stipendier		-	154 285,00
Övriga förskottsbetalningar		-	-
Kassa och bank		2 852 018,53	3 568 597,57
Aktiva totalt		148 981 347,49	123 339 145,83

PASSIVA	Not.	31.12.2021	31.12.2020
EGET KAPITAL			
	14.		
Grundfonder		32 654 935,29	32 654 935,29
Värderegleringsfonder		63 285 978,35	46 460 203,35
Dispositionsfond		42 828 435,15	43 049 075,27
Räkenskapsårets vinst		4 667 436,10	-220 640,12
		143 436 784,89	121 943 573,79
FRÅMMADE KAPITAL			
Långfristigt kapital			
Banklån		2 700 000,00	
Kortfristigt kapital			
Olyfta stipendier		431 250,00	286 340,00
Banklån		300 000,00	
Kontoskulder		488 535,50	183 343,47
Förskottsbetalning		1 475 823,02	781 874,22
Övriga kortfristiga skulder		37 742,56	34 616,54
Resultatregleringar		111 211,52	109 397,81
		2 844 562,60	1 395 572,04
Passiva totalt		148 981 347,49	123 339 145,83

60

61

Finansieringsanalys

	tEUR	tEUR
	2021	2020
Ordinarie verksamhet		
Medicinska stipendier och understöd	-1 245	-1 287
Museiverksamhet, netto	-2 243	-890
Förvaltning	-620	-611
Ordinarie verksamheten, netto	-4 108	-2 788
Placeringsverksamhet		
Fastighetsnetto	914	893
Dividender	1 768	1 944
Övriga placeringsintäkter	1 337	1 156
Räntor och övriga intäkter/kostnader	-58	-30
Nettoförändring i materiella tillgångar (- ökning/+ minskning)	-2 176	-441
Nettoförändring i placeringar (- ökning/+ minskning)	-1 686	-195
Förändring i fordringar/skulder	3 292	51
Placeringsverksamhet, netto	3 391	3 378
Netto kassaflöde	-717	590
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	3 569	2 979
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	2 852	3 569

Noter till resultaträkningen

	2021	2020
1. Medicinsk understödsverksamhet		
Allmänna fonden, forskningsstipendier	-698 500,00	-698 500,00
Steinerfonden, forskningsstipendier	-334 250,00	-334 250,00
Steinerfonden, fortbildnings o. projektstip.	-252 325,00	-252 325,00
Återtagna stipendier	30 700,00	-
Symposiekostnader	-	-
Övriga understöd	-290 000,00	-90 000,00
Medicinsk understödsverksamhet	-1 544 375,00	-1 375 075,00

I övriga understöd ingår 200 000 euro som enligt styrelsens beslut 1.12.2021 reserverats för donationer till universitet.

2. Museiverksamhet		
Intäkter	1 649,76	190 543,72
Kostnader		
Personalkostnader	-221 516,20	-392 827,52
Fastighetsunderhåll	-1 879 162,00	-364 013,17
Avskrivningar	-19 132,56	-20 099,52
Övriga kostnader	-143 569,05	-320 454,47
Museiverksamhet	-2 261 730,05	-906 850,96

3. Personalkostnader		
Löner och arvoden till närståendekretsen	240 679,00	239 255,60
Övriga löner och arvoden	290 129,13	426 824,52
Pensionskostnader	84 471,52	98 484,58
Övriga lönebikostnader	23 790,74	28 551,59
	639 070,39	793 116,29

Naturaförmåner till närståendekretsen	36 489,00	39 314,40
Naturaförmåner till övriga	14 331,60	14 170,80
	50 820,60	53 485,20

Stiftelsens personal har under året bestått av kanslipersonal, museipersonal och timanställda guider. Omräknat till heltidsanställda var stiftelsens personal 7 personer.

4. Fastighetsplaceringar		
Hyror		
Fastigheter	1 269 981,02	1 256 639,28
Aktielokaler	437 575,46	500 794,44
	1 707 556,48	1 757 433,72

Kostnader för fastigheter

Driftskostnader	-437 990,53	-380 749,98
Reparationer	-126 787,53	-291 505,72
Avskrivningar	-148 048,54	-154 250,88
	-712 826,60	-826 506,58

Kostnader för aktielägenheter

Vederlag	-130 646,40	-120 706,20
Reparationer, förvaltn. och driftskostnader	-48 672,34	-34 834,30
	-179 318,74	-155 540,50

Fastighetsnetto

815 411,14 **775 386,64**

5. Värdepappersplaceringar**Dividender**

Noterade aktier	1 631 029,82	1 744 524,48
Övriga aktier	136 584,00	199 116,00
	1 767 613,82	1 943 640,48

Övriga placeringsintäkter

Vinstandelar	797 037,03	805 555,33
Ränteintäkter	508 194,36	350 612,35
Övriga finansiella intäkter	32 132,36	
	1 337 363,75	1 156 167,68

6. Realisationsvinster

Värdepapper	5 349 853,22	159 504,70
Fastighetsplaceringar	-	-
	5 349 853,22	159 504,70

7. Realisationsförluster

Värdepapper	-65 756,60	-1 292 745,29
-------------	------------	---------------

8. Värdeökning/minskning

Noterade aktier	11 438 161,47	2 080 388,35
Placeringsfonder	7 987 696,98	5 120 351,61
Indexobligationer	-	-
Private Debt-lån	383 974,45	27 477,21
Private Equity-lån	1 418 702,33	-152 242,81
	21 228 535,23	7 075 974,36

Överföring till värde regleringsfond (-)

Upplösning av värde regleringsfond (+)	-21 228 535,23	-7 075 974,36
---	-----------------------	----------------------

Noter till balansräkningen

9. De materiella tillgångarna och fastighetsplaceringarna är upptagna i bokslutet till ursprungliga anskaffningsutgifter utökade med aktiverade reparationer. Byggnader avskrivs med 4 % på restvärdet. Kansliets och museets inventarier avskrivs med 20 % på restvärdet.

Stiftelsens ägoandel i bostadsaktiebolag om den överstiger 50 % framgår av följande uppställning:

Bolagets namn	Ägoandel %	Bokföringsvärde 31.12.2021
Asunto Oy Töölönkatu 34 Bost. Ab	100	3 852 878,24

10. Byggnader och tomter

	Bokföringsvärde 31.12.2020	Ökning	Avskrivning	Bokföringsvärde 31.12.2021
AG och SG, tomter	689 570,85			689 570,85
Villa G. pågående renovering	441 487,00	2 164 054,82		2 605 541,82
Villa Gyllenberg	457 942,71		-18 317,71	439 625,00
				3 734 737,67

Renoveringen av Villa Gyllenberg slutfördes i december 2021. Museet togs i bruk i januari 2022 och avskrivningarna på de aktiverade renoveringskostnaderna inleds år 2022.

11. Konstverk

Den ursprungliga konstsamlingens värde utgörs av värdet som angavs då stiftelsen emottog donationen. Verk som införskaffats efter 1977 har bokförts till inköpspris. Under året köptes ingen ny konst.

12. Tomter, byggnader och fastighetsaktier

	Bokföringsvärde 31.12.2020	Ökning/ minskning	Avskrivning	Bokföringsvärde 31.12.2021	Uppskattat marknadsvärde 31.12.2021
Tomter	93 948,48			93 948,48	
Byggnader	3 697 175,74		-147 887,03	3 549 288,71	
Fastighetsaktier	3 273 707,56	663 000,00		3 936 707,56	
					56 600 000

Aktierna i Asunto Oy Töölönkatu 34 Bostads Ab har sålts den 31.12.2022. I det uppskattade marknadsvärdet har aktierna värderats till försäljningspriset. De övriga fastighetsinnehavens marknadsvärde har uppskattats enligt Statistikcentralens uppgifter om priset eur/m² på bostäder av motsvarande storlek och på motsvarande läge som stiftelsens innehav.

13. Aktier och andelar

	Bokförings- värde 1.1.2021	Ökning	Försäljning till bokförings- värde	Bokförings- värde 31.12.2021 före kursjustering	Anskaffnings- värde 31.12.2021	Kursjusterat bokförings- värde 31.12.2021
Noterade aktier	49 688 933,37	2 016 780,87	-3 347 460,77	48 358 253,47	16 492 198,12	59 796 414,97
Placeringsfonder	44 586 289,15	8 461 773,19	-8 213 987,45	44 834 074,89	35 164 160,71	52 821 771,87
Indexobl. och -lån	-	-	-	-	-	-
Private Debt-lån	2 233 089,10	854 157,73	-16 225,39	3 071 021,44	3 010 099,08	3 454 995,89
Private Equity-lån	6 807 208,82	3 513 796,18	-702 036,97	9 618 968,03	9 158 416,86	11 037 670,37
Onoterade aktier	2 262 182,91			2 262 182,91	2 262 182,91	2 262 182,91
	105 577 703,35			108 144 500,74	66 087 057,68	129 373 036,01
Värdeförändring 2021						21 228 535,25
Värdeförändring, kursjusterat värde 31.12.2021 jämfört med anskaffningsvärde						63 285 978,35

Noterade aktier och andelar har värderats till marknadsvärde den 31.12.2021. Förändringen redovisas i resultaträkningen enligt kap. 5 § 2a i bokföringslagen och överförs mot värde regleringsfonden för värdepapper.

Resterande förbindelser till placeringslån bundna till private equity och private debt placeringar uppgår till 16 038 408,88 euro.

Till värde regleringsfonden förs den förändring i noterade värdepappers marknadsvärden som skett under bokföringsperioden. Då värdepapper realiserats bokas skillnaden mellan försäljningsvärdet och värdet i försäljningsårets ingående balans som försäljningsvinst/förlust i resultaträkningen.

År 2020 fördes till värde regleringsfonden den förändring i noterade värdepappers marknadsvärden som skett under bokföringsperioden. Då värdepapper realiserades bokades skillnaden mellan försäljningsvärdet och värdet i försäljningsårets ingående balans som försäljningsvinst/förlust i resultaträkningen. Därmed är värde regleringsfonden per 31.12.2020 inte jämförbar med värde regleringsfonden per 31.12.2021.

Använda bokföringsböcker

Stiftelsens bokföring har förts med programmet EmCe Taloushallinto som Hosting-version. Automatisk säkerhetskopiering av bokföringsmaterialet och programuppdateringar hör till serviceavtalet.

Som datalistor finns en huvudbok och dagbok samt resultat- och balansräkning utskrivna på laserprinter. Resultat- och balansräkningen, bilageuppgifter och övriga bokslutsspecifikationer är renskrivna på Excel.

66

14. Förändringar i eget kapital

	31.12.2021	31.12.2020
Grundfonder	32 654 935,29	32 654 935,29
Värde regleringsfond 1.1	46 460 203,35	50 387 942,79
Kursjustering försäljning av värdepapper	-4 402 760,25	7 075 974,36
Värdeförändring 2021	21 228 535,25	
Överföring av fastigheternas värde regleringsfond till dispositionsfond		-690 741,08
Korrigerig av värdepapprens värde regleringsfond till dispositionsfonden		-10 312 972,72
Värde regleringsfond 31.12	63 285 978,35	46 460 203,35
Dispositionsfond 1.1.	42 828 435,15	32 045 361,47
Överföring från värde regleringsfond		
Fastigheter		690 741,08
Värdepapper		10 312 972,72
Dispositionsfond 31.12	42 828 435,15	43 049 075,27
Räkenskapsårets vinst	4 667 436,10	-220 640,12

67

Bokslutets underskrifter

Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse sr
Bokslut per 31.12.2021

Per-Henrik Groop

Kaj Hedvall

Berndt Arell

Henrik Enckell

Susanne Homén-Lindberg

Ruth Illman

Kai Kartio

Mikael Knip

Tom Pettersson

Viveca Söderström-Anttila

Hanna Westman

Jannica Fagerholm

Över verkställd revision har i dag avgivits revisionsberättelse

Helsingfors den 17.5.2022

ERNST & YOUNG AB
Revisionsseminarium

Bengt Nyholm, CGR

Revisionsberättelse

Till styrelsen för Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse sr

REVISION AV BOKSLUTET

UTTALANDE

Vi har utfört en revision av bokslutet för Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse sr (fo-nummer 0221097-6) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2021. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av stiftelsens ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

GRUND FÖR UTTALANDET

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR FÖR BOKSLUTET

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadgan-

den gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

REVISORNS ANSVAR FÖR REVISION AV BOKSLUTET

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsam-

mans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- › identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- › skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- › utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- › drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevi-

sen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- › utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för stiftelsens styrning om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den och om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

ÖVRIGA RAPPORTERINGS-SKYLDIGHETER

ÖVRIG INFORMATION

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen.

Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

ÖVRIGA UTTALANDEN SOM GRUNDAR SIG PÅ LAG

Vår skyldighet är att utgående från den av oss utförda revisionen ge ett uttalande om de omständigheter som förutsätts enligt stiftelselagen 4:2.2 §.

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för informationen i bokslutet och verksamhetsberättelsen samt för att

de ersättningar och arvoden som betalats till ledamöterna i stiftelsens organ är sedvanliga.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet och verksamhetsberättelsen de uppgifter om stiftelsens verksamhet under räkenskapsperioden som är väsentliga för bedömningen av om stadgebestämmelserna om stiftelsens ändamål och verksamhetsformer har följts. Arvoden och ersättningar utbetalda av stiftelsen till ledamöterna i stiftelsens organ kan anses vara sedvanliga.

Helsingfors 17.5.2021

Ernst & Young Ab
revisionsseminarium

Bengt Nyholm, CGR

Beviljade stipendier 2020–2021

Allmänna fonden, forskningsunderstöd 2020–2021 Beviljat (€)

Aatsinki Anna-Katariina	Raskaudenaikaiset altistukset, suolistomikrobiston sekä äidinmaidon koostumus ja lapsen neuropsykologinen ja aivojen kehitys sekä psykosomaattiset oireet	26 000
Ahqvist-Björkroth Sari	Interactive ultrasound intervention for pregnant woman with minor depressive symptoms	10 000
Aija Anette	Keskoslapsen ja vanhempien läheisyys ja sen vaikutus lapsen kehitykseen.	12 000
Alenius Suvi	Ennenaikaisen syntymän sosiaaliset vaikutukset	12 000
Alexandersson Adam	Virusinfektioner och immunologisk rekonstitution efter stamcellstransplantation hos barn	6 000
Anis Nadja	Nuorten syömishäiriöiden riskitekijät: liikunta, koulumenestys ja muut mahdolliset altistavat tekijät	10 000
Awad Shady	Somatic Mutations as drivers of Treatment Resistance and Progression of Chronic Myeloid Leukemia	12 000
Blomqvist Carl	Bröstcancer och motion. Effekten av motion på psykiska coping-mekanismer och hälsotillstånd hos kvinnor med bröstcancer. SOC, "sense of coherence" som en prediktiv faktor för livskvalitet och prognos.	20 000
Ekholm Eeva	The role of the placenta in mediating maternal stress to the infant- the FinnBrain Birth cohort study	15 000
Engberg Elina	Vanhemman mielenterveyden ja koherenssin tunteen yhteydet lapsen ylipainoon, liikkumiseen ja ruutu-aikaan	30 000
Eriksson Johan	Ett friskt åldrande ur ett livscykelperspektiv – hur påverkas detta av stress under olika skeden i livet?	30 000
Fellman Vineta	Optimal kognitiv utveckling för prematurfödda barn – effekt av musikintervention under hudnära kontakt i nyföddhetsperioden ("sjungande kenguru"-studie)	15 000
Grassini Simone	Greenbrain: A human-nature interaction framework for psychological and physical well-being	12 000
Hakulinen Christian	The interplay between anxiety and stress-related disorders with general medical conditions	20 000
Hamal Manisha	Bullying among Finnish adolescents and its impact in their physiological and psychological health	6 000
Harrasova Gulnara	Body, mind and sexuality in eating disorders. Keho, mieli ja seksuaalisuus syömishäiriöissä	10 000
Hintsanen Mirka	Compassion and Self-Compassion Buffering the Effects of Psychosocial Risks on Cardiovascular Problems: A 33-Years Long Prospective Birth Cohort Study	20 000
Holm Suvi	Psychophysiological reactions to violent videogames: investigating differences between player groups	6 000

Holopainen Riikka	Implementing biopsychosocial approach in management of low back pain	12 000
Hovatta Iiris	Myelin plasticity and blood cell gene expression signatures in social anxiety	30 000
Huhtala Saija	Moniaistisen luontointervention vaikuttavuus leikki-ikäisen lapsen verinäytteenottoilanteessa	13 000
Hyvönen Sanni	Äidin stressin, perheen elintapojen ja ympäristötekijöiden vaikutus lapsen infektiokerkkyyteen.	12 000
Jylhä Marja	Oma arvio terveydestä – mitä se kuvaa ja miksi se ennustaa kuolleisuutta?	15 000
Kajantie Eero	Varhainen stressi ja kardiometabolinen ohjelmoituminen ennenaikaisesti syntyneillä	60 000
Kalland Mirjam	Families First: childhood experiences, spouse relationship, parental mentalizing and support among first-time parents. Impact on parenting, family health and child development.	20 000
Kalso Eija	Pain and bodily maps of emotions Smärta och kroppens kartor för emotioner	24 000
Kärkkäinen Ulla	Lihavuuden onnistunut ennaltaehkäisy ja hoito pitkällä aikavälillä	20 000
Karlsson Linnea	Välittäkö suolistomikrobiston metabolomi raskaudenaikaisen stressin ja inflammaation yhteyksiä varhaislapsuuden kehitykseen – FinnBrain Birth Cohort Study	20 000
Karlsson Hasse	Transgenerational Effects of Parental Early Life Stress on the Developing Child Brain and Mind – a New Psychosomatic Route	60 000
Karppanen Anna-Kaisa	Early life motor development, temperament and anhedonia as predictors of physical activity and sedentary time in midlife – Northern Finland Birth Cohort 1966	10 000
Karukivi Max	Aleksitymian ylisukupolviset yhteydet ja merkitys riippuvuuksien riskitekijänä	12 000
Kilpivaara Outi	Role of inherited genetics in development and care of acute leukemias	20 000
Knittle Keegan	Mind-body-behavior interactions in irritable bowel syndrome: Relationships between illness perceptions, avoidance behavior, symptoms and quality of life.	15 000
Koivumaa-Honkanen Heli	The relationships of subjective wellbeing, mental health and musculoskeletal diseases	15 000
Kontro Mika	Prospective clinical trial for determining factors predicting a response to the BCL2 inhibitor venetoclax and overcoming resistance with novel combinations in patients who have acute myeloid leukemia.	15 000
Korja Riikka	Lapsen kehitys ja mielenterveys syntymästä kouluikään varhaisen stressin kontekstissa	20 000
Kortelnuoma Susanna	FinnBrain-syntymäkohorttitutkimus: Äidin raskaudenaikaisen stressin vaikutus lapsen stressinsäätelyjärjestelmään kehittyvissä aivoissa	18 000
Koski Sari	Stigma diabetesta sairastavilla suomalaisilla aikuisilla	8 000
Kuula Liisa	Stress continuity and sleep	20 000
Laitinen Kirsi	Raskausajan elintavat lapsen kehityksen säätelijänä	20 000
Lapinleimu Helena	Ulkomailla Suomeen adoptoitujen lasten fyysinen ja psyykinen terveys, FinAdo (Finnish Adoption -Study) 3 jatkotutkimus	15 000

72

73

Lehto Ulla-Sisko	Syöpään sairastuneiden sosiaaliset resurssit, hyvinvointi ja selviytyminen – sosiaalisen pääoman eri muotojen ja osatekijöiden merkitys syöpäpotilaiden hyvinvoinnissa ja selviytymisessä	25 000
Lehto Eliisa	Prospektiivisen muistin arviointi ja pienipainisuuden sekä muiden syntymäaikaisten riskitekijöiden vaikutus prospektiivisen muistin toimintoihin aikuisuudessa	8 000
Liira Helena	Mikä on toimintakyvyn, oireiden ja elämänlaadun ennuste potilailla, joita on yliopistosairaalassa hoidettu toiminnallisen häiriön vuoksi	20 000
Lukkarinen Minna	FinnBrain Pediatrics – The development of chronic disorders by the age of 5 years	20 000
Lund Riikka	Kortisolialtistuksen vaikutus verisolujen epigeneettiseen säätelyyn	20 000
Luoma Sini	Multippelin myelooman hoito lääkkein ja kantasolujensiirrolla sekä immunologian vaikutus taudinkulkuun	12 000
Mäkelä Tia	Synnytyksessä traumatisoitumisen taustatekijät ja tunnistaminen	6 000
Marttunen Mauri	Stressi, psykosomaattinen oireilu ja mielenterveyden kehitys elämäntulussa – 16-vuotiaiden nuorten seuranta tutkimus 22, 32, 42 ja 52 vuoden iässä	20 000
Mikkonen Maiju	Does poverty break one's heart? A life course study of early life poverty and health and wellbeing in old age.	6 000
Mustjoki Satu	Aberrant clonal T cell proliferations in patients with hematopoietic stem cell transplantation – Poikkeavat klonaaliset T-solut veren kantasolusiirron jälkeen	30 000
Näsänen-Gilmore Pieta	Early life stress and the development of lung function in adolescence and adulthood in two country context: Finland and Bangladesh	15 000
Nolvi Saara	Varhainen stressi, lapsen aivojen rakenteelliset ja toiminnalliset ominaisuudet ja itsesäätelytaitojen kehitys varhaislapsuudessa (DSN – Developing Self-Regulation & Neuroscience Project)	15 000
Nordenswan Hanna-Kaisa	The impact of meditation on adverse cardiac events and mortality in patients with severe heart disease: a randomised, controlled trial	20 000
Nummenmaa Lauri	Neuromolecular and metabolic mechanisms of anorexia nervosa: A combined PET-MRI study	15 000
Ollila Hanna	Disrupted sleep and circadian rhythms as risk factor for cardiometabolic diseases	24 000
Paunio Tiina	Keholliset tunteet ja unen homeostaasi kroonisessa väsymyksessä	25 000
Pesonen Anu-Katriina	The Effects of Presleep Slow Breathing and Music Listening on Polysomnographic Sleep Measures – a randomized trial in individuals with high anxiety	20 000
Ray Carola	Sosioekonomisten-, psykososiaalisten- ja ympäristötekijöiden yhteys lapsiperheiden luontoliikuntaan ja lasten luontosuhteeseen	20 000
Saarela Jan	Collateral health in two ethnolinguistic groups: register-based evidence on partners' mutual receipt of sickness allowance and disability pension in Finland	8 000
Saarinen Aino	Persoonallisuuden rakenteet sairastuvuuden yleisinä ja oirekohtaisina riskitekijöinä	20 000
Sandboge Samuel	Perinatal stress och senare kroppskonstitution: En jämförande studie av prematurt födda vuxna och deras i fulltid födda syskon	20 000

74

Sarkanen Tomi	Potilaslähtöiset tulosmittarit, toimintakyky, elämänlaatu ja resilienssi narkolepsiaa sairastavilla	15 000
Schiavone Nella	ADHD-oireiden kehittyminen lapsuudesta aikuisuuteen	20 000
Sihvonen Aleks	Afasian kuntoutumisen ennustaminen ja edistäminen (Predicting and promoting aphasia recovery)	15 000
Skogberg (os. Solovieva) Natalia	Longitudinal trajectories for the association of exposures to psychosocial stress and poor mental wellbeing with cardiovascular outcomes among migrant origin populations in Finland.	20 000
Sourander Leif Andre	Tidigt, familjecentrerat ingripande i och förebyggande av barns psykosomatiska och mentala problem	50 000
Stenlund Säde-Päivi	Leder hälsosamma levnadsvanor till livstillfredsställelse, eller tvärtom?	13 000
Sulkava Sonja	Stressi, univaikeudet ja vuorotyö dementian riskitekijöinä	12 000
Tapanainen Juha	Coaching Lifestyle Intervention for Fertility (COLIFE)	25 000
Tuomi Tiinamajja	Stressin, depression ja unihäiriöiden yhteys metabolisen oireyhtymän ja diabeteksen kehittymiseen	20 000
Tuulari Jetro	Väestöneurotiedettä psyyken ja sooman rajapinnalla – varhainen lihavuus, aivot ja terveyden biomarkerit – big data kohtaa huippumodernin aivojen verkostomallinnuksen	15 000
Vääräsmäki Marja	Mielenterveyden sukupolviset ja ylisukupolviset vaikutukset raskausdiabeteksen kehittymiseen, kulkuun ja mekanismeihin	20 000
Väliäho Anniina	Minikeskoset – Raskausviikoilla 22–24 syntyneiden pikkukeskosten toimintakyky ja elämänlaatu	12 000
Valtonen Maarit	Huippu-urheilijan infektiotaltius ja sen mekanismit	5 000
Veijola Juha	Childhood traumatic experiences, temperament, metabolism and brain functions	20 000
Viljakainen Heli	Fin-HIT-undersökningens andra uppföljning: mental hälsa bland unga vuxna	20 000

Steinerfonden, forskningsunderstöd 2020–2021

Arman Maria	Litteraturöversikt av vetenskapligt utprövade behandlingsmetoder inom antroposofisk medicin för patienter med diagnos av långvarig smärta och stress	12 000
Baars Erik	Saluto-Hygiogenetic Evaluation of Patient-reported Outcome Group (S-HEAL)	20 000
Beattie Marguerite	How do youth take up mental health- and awareness-promoting practices and sustain them? Process evaluation of the Finnish cluster-randomized comparative effectiveness trial "Healthy Learning Mind"	8 000
Boman Erika	Vårdpersonals beredskap att möta äldre med psykisk ohälsa (tidigare Vårdpersonals erfarenhet, kunskap och attityder att vårda äldre personer med psykisk ohälsa)	10 000
Burunat Iballa	Seeing the Music: Music Processing in the Congenitally Blind Brain	20 000
Eriksson Johan	Den personliga identiteten – psykoanalytiska teorier och kliniska konsekvenser	8 000

75

Falkenberg Torkel	Existentiell Genomik – Fas 4. Effekter av antroposofisk integrativ vård på patienter med kronisk smärta med avseende på livskvalitet, patienters upplevelser och genomstabilitet	40 000
Gerber Sofi	Att kunskapa om det levande – biodynamiska lantbrukares praxis	10 000
Granstedt Artur	Stallgödseln och dess användning för markens organiska substans och bindning av kol i biodynamiskt lantbruk	10 000
Hallqvist Beatrice	2019 – fortsättningsprojekt Metallfärgljusterapi med Mangan Violet Glas –ett instrument inom metallfärgljusterapi- som komplementär behandling för patienter med mag-tarm-besvär	5 000
Heikkinen Pyry	Cooperative and individual excellence through shared music experience – Jaetun musikkikokemuksen vaikutukset aivojen ja kehon toiminnallisiin rytmeihin, yhteenkuuluvuuden kokemukseen ja yhteistyöhön.	26 000
Heino Matti	Mechanisms of change in non-communicable diseases: Complexity science perspectives to personal behavioural medicine	15 000
Hellman Matilda	Agency and brain-based addiction	20 000
Hök Nordberg Johanna	Patient-reported outcomes and experiences in clinical trials of Anthroposophic care: An exploration of qualitative and quantitative data	15 000
Holopainen Johanna	”Rintasyöpähoitojen jälkeen”- sairauteen liittyvät narraatiot ja niiden käsittely kirjoittamisen ryhmässä	13 000
Jansson Anu	Loneliness of older people in long-term care facilities	2 500
Kallio Eeva Kaarina	Viisastumisen monitasoinen tarkastelu – myöhemmän aikuisiän työbiografiat. ”Tee aina sitä, minkä elämäsi lopussa toivoisit tulleen tehdyksi”	12 000
Kivikkokangas Sami	Itseanalyttisen funktion kehittyminen psykoanalyysissä	26 000
Kröz Matthias	Polysomnographically- and psychometrically recorded sleep in breast cancer patients with and without cancer-related fatigue and in a healthy, female control group	30 000
Krüerke Daniel	Influence of forest bathing on psycho-emotional stabilization and autonomous regulation in cardiac rehabilitation patients – a clinical trial (randomized crossover study)	30 000
Lindholm Oskar	Konceptet evidens i evidensbaserad medicin: en kritisk granskning.	2 000
Loukola Ville	Valve-elämän uhkaavien tilanteiden siirtyminen unisimulaatioihin ja niiden oppimisvaikutukset.	8 000
Manninen Paavo	Transferenssin käsite ja ilmeneminen kirjallisuudentutkimuksessa: väitöstutkimus lukijan ja kirjallisuuden välisen suhteen psykodynaamikasta	20 000
Mustonen Katja	Kehon ja mielen yhteyksiä rakentamassa: tutkimus kehollisesta työskentelystä nuorten psykiatrisessa fysioterapiassa	13 000
Parviainen Jaana	Kehotietoinen liikunta itsehoidossa ja kuntoutuksessa: Filosofinen tutkimus liikunnan psykofyysisestä käytöstä, hyödyistä ja vaikuttavuudesta potilaan toipumisessa (KELHO)	20 000
Poikonen Hanna	Brain and Body in Learning: EEG, Heartbeat and the Expertise in Embodiment and Abstract Cognition Aivot ja keho oppimisessa: EEG, sydämensyke sekä kehollisuuden ja abstraktin kognition taitajat	20 000
Pöyhiä Reino	Spiritualiteetti, arvokkuus, oireiden hoito ja elämän laatu erilaisissa palliativisessa hoidossa	20 000

Rönne-Petersen Linn	Långvarig smärta och själslig hälsa –studier med existentiell och molekylär ansats inom antroposofisk och konventionell vård –FAS 2	13 000
Roos Eva	Skärmtid och sömn bland småbarn, hur påverkas sambandet av datainsamlingsmetodik, skiljer sig sambandet till sömn för olika skärmenheter?	15 000
Saarni Samuli	Moraaliarvojen merkitys sukupuolen variaatioiden lääketieteellisten hoitojen rajoja etsittäessä.	12 000
Saarto Tiina	Solace – Syöpäpotilaiden läheisten elämänlaatu- ja terveystutkimus Solace – Quality of life and health of the caregivers of cancer patients	25 000
Saxén Heikki	Orgaanisen bioetiikan käytännön mahdollisuuksien tutkimus erityisesti mobilisovellusten avulla	10 000
Siltala Markku	Vainajakokemukset osana surua ja tuonpuoleisen kuvina – väitöskirjatutkimuksen jatkotutkimus	10 000
Slotte Åsa	Boys Don't Cry – Exposure, Anorexia, Sexual dysfunctions and the Overlooked Sides of Masculinity	10 000
Terhune Devin	Suggestibility as a contributing factor to the nocebo response	12 000
Tolmunen Pirkko	Kosketuksen merkitys vanhusten hoitotyössä – hoitajien ja vanhusten näkemykset	10 000
Torppa Ritva	MULAPAPU – Miten Musiikki-interventio ja Laulu Parantavat kuulovammaisten lasten Puhekieltä	15 000
Vaalamo Inka	Trauman ruumiillisuudesta psykoterapiassa	3 000
Vahviala Pirjo	Seniorit ja wellness-eurytmia –laadullinen ja aineistolähtöinen tutkimus liikunnan ja vuorovaikutuksen merkityksestä palliativisen hoidon kontekstissa	13 000
Vainio Seppo	Impact of Biodynamic Farming on the Strawberries as Depicted Via Nutritional Nanovesicles – mansikan nano- ja mikrorakkula eksosomit biodynaamisen viljelyn laatukriteerinä ja ravinnon elementtinä	20 000
Volanen Salla-Maarit	Terve Oppiva Mieli (TOM) –tutkimushanke tietoisuustaitojen vaikuttavuudesta oppilaiden ja opettajien mielenterveyteen sekä jalkauttamisesta peruskouluihimme. Aineiston analysointi ja raportointi.	15 000
Vuolanto Pia	Antroposofisen lääkinnän terapeuttien suhde tietoon ja näyttöön perustuvaan lääketieteeseen	20 000
Wode Kathrin	Complement of subcutaneous mistletoe extract to standard treatment in palliative pancreatic cancer care: a double-blind, randomized placebo controlled clinical trial (MISTRAL) – FAS 3	30 000

Steinerfondens fortbildnings- och projektstipendier 2020–2021

Ahtiainen Helena	730	Lehtonen Anja	900
Alfa Omega Raseborg rf	5000	Leikas-Mieho Päivi	1500
Alfthan Nina	500	Lemponen Pirita	1400
Antroposofisen lääketieteen yhdistys r.y.	20000	Mahal Katja	1000
Axxell Utbildning Ab	13200	Marjatta-koulu	7000
Biodynaaminen yhdistys – Biodynamiska föreningen ry	20000	Marjatta-koulun oppimisen tuen ryhmä	13000
Biodynamiska Föreningen i Finland r.f.	4000	Murto Henri	8000
Brummer Anna	2500	Myllyniemi Eeva-Maija	900
Eklund Minna	900	Männistö Anne	900
Federer-Rahkonen Claire	900	Niinivirta Markku	5000
Gull Martin	700	Niskanen Riitta	800
Hake Raili	900	Nordling Matti	900
Heino Heidi	1000	Okkonen Pentti	900
Helsingin Rudolf Steiner -koulun kannatusyhdistys ry	60000	Okkonen Pirkko	1000
Hertell Liisa	2000	Oksman Auli Marjaana	800
Herttuainen Janna	6000	Oksman Mari	2000
Huhtinen Riitta-Maija	1200	Osuuskunta Ciris	3000
Hök Nordberg Johanna	27500	Paananen Tertta	800
Ifill Oliver	900	Pakkanen Airi	900
Isola Taina	800	Puustinen Raimo	2500
Järnefelt-Rauanheimo Mika	1400	Rahijärvi Kristo	1000
Järnefelt-Rauanheimo Tiina	1400	Ranto Heini	900
Kanniainen Irmeli	10000	Ranto Heini	1000
Kapiainen Eija	800	Rautalin-Långström Katja	6000
Karkia Tuula	900	Reinhard Veera	900
Keltti Kirsi	900	Reinikka Päivi	750
Koskinen Minna	1000	Riipinen Nina	800
Kovero Solja	900	Ristolainen Tiina	900
Kreivi Rita	900	Ristola-yhteisö	2770
Kreivi Rita	800	Romppanen Mikko	800
Kuorikoski Sorja	3000	Ruus-Risti ry	20000
Kurppa Reijo	900	Ryti Helena	2500
Laakko Jessica	900	Rännäri Susann	900
Lankinen-Antenen Pirkko Liisa	800	Saarnio Pirkko	800
Laulaja Tiina	900	Sarekoski Tuulikki Maria	800
		Sarekoski Tuulikki Maria	2400

Silvan-Egholm Riitta	800	Tolmunen Pirkko	900
Snellman-korkeakoulu	20000	Torkko-Laaksonen Maija	900
Snellman-korkeakoulun kannatusyhdistys ry	40000	Tuovinen Hannu	500
Soljama Helena	800	Tuovinen Jaana	500
Somero Anne-Marie	900	Tuovinen Hannu	10000
Somero Anne-Marie	900	Ulkuniemi Sirpa	1000
Sonninen Jussi	2500	Understödsföreningen för Rudolf Steinerskolan i Helsingfors	60000
Sotala Soile	800	Vahviala Pirjo	900
Soukkanen Minna	2500	Vainionpää Kaisa	800
Steiner-konstseminariet	4000	Vallius Outi	800
Suhonen Sanna	1000	Vanhustyöyhdistys Sofia ry	8000
Suomen antroposofisen lääketieteen lääkäriyhdistys SALLY ry	6000	Wennström Rainer	2000
Suomen Neuropsykiatrinen Yhdistys	10000	Wetterhoff Sophie	800
Svensk Förening för Antroposofisk Medicin och Terapi SAMT	5000	Wihuri Redmond Maarit	800
Sylvia-koti yhdistys ry	3700	Wirsching Elizabeth	13000
Tarvainen Anna-Liisa	3400	Vuori Maarit	4000
Teckenberg-Jansson Pia	900	Zimmermann Peter	3000
Tiitta Leena	900	Zimmermann Seija	2000

78

79

**SIGNE & ANE
GYLLENBERGS
STIFTELSE**

Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse

Georgsgatan 4 A 5
00120 Helsingfors
+358 9 647 390
gyllenbergs.fi

**VILLA
GYLLENBERG**

Villa Gyllenberg
Granöstigen 11
00340 Helsingfors
+358 9 647 390
villagyllenberg.fi

Kontakta oss ifall du inte önskar vara med på vår postningslista.

